

Naročnina listu: ==
 Celo leto . . . K 12—
 Pol leta . . . „ 6—
 Četrť leta . . . „ 3—
 Mesečno . . . „ 1—
Zunaj Avstrije: ==
 Celo leto . . . K 17—
Posamezne številke
 :: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 :: popust. ::
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek, sredo in petek
 :: popoldne. ::
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Rojaki!

Vojska z Italijo je prisilila tisoče obmejnih Slovencev, da so morali zapustiti rodno zemljo, domačijo in vse svoje imetje ter se preseliti v tujino. Večina si ni mogla rešiti drugega kot življenje. Ti živijo sedaj v največjem uboštvo in nimajo niti potrebne obleke. Lahko si mislimo žalost teh naših beguncev, zlasti starišev, ki so morali bežati s svojimi še nepreskrbljenimi otroci.

Kar se je do sedaj storilo v pomoč tem, nesrečnim ljudem, je sicer že veliko, a ne zadostuje, zlasti ker narašča število beguncev od dne do dne vedno bolj. Treba je, da jim priskočimo vsi z ljubeznijo in požrtvovalnostjo na pomoč. V ta namen se je osnoval poseben pomožni odbor, ki bo imel nalogo skrbeti za slovenske begunce. Slovenci smo požrtvovalno pomagali Poljakom iz tužne Galicije, prav tako in še v večji meri moramo pomagati sedaj slovenskemu narodu, ki ga je zadela ista strašna nesreča.

Podpisani odbor se torej obrača na vse Slovence in Slovane sploh, naj vsakdo kaj žrtvuje za svoje brate na skrajni južni meji. Darove sprejema: „Odbor za pomoč slovenskim beguncem“ v Gorici, Via Ponte Isonzo 28.

V Gorici, dne 24. junija 1915.

Odbor za pomoč slovenskim beguncem.

V Gorici, Via Ponte Isonzo štev. 28.

Opomba: Vsi slovenski listi so naprošeni, naj ta oklic ponatisnejo.

Uporaba novega žita in moke.

Dne 23. junija je izšla cesarska naredba, ki prinaša potrebne odredbe za zagotovitev moke in kruha iz nove žetve. Cesarska naredba se glasi:

Na podlagi § 14 državnega temeljnega zakona o državnem zastopstvu z dne 21. decembra 1867, drž. zak. štev. 141, se odreja sledeče:

Zaplemba žita.

§ 1. Domače žito letošnje žetve in sicer: pšenica, pira, rž, ječmen, ajda, oves in koruza vseh vrst, se proglasi za zaseženo (zaplenjeno) v trenutku, ko se loči od zemlje. Vsi ti pridelki se zaplenijo v korist države. Istotako je v korist države zaseženo vse staro žito gorej omenjenih vrst in moka vseh vrst, kar je še do dne 15. avgusta v zalogi. Izvzete so le tiste zaloge, ki so last vojaške uprave ali vojno-žitno-prometnega zavoda. Posestniki zaseženega žita morajo skrbeti, da se žito dobro ohrani.

LISTEK.

Slovenski stotnik pokopan v Galiciji.

Henrik Vollmaier iz Selnice ob Dravi, ki služi pri našem domačem pešpolku kot narednik, opisuje v pismu na svojo ženo smrt in pogreb slovenskega stotnika g. Ferd. Ornika. Pismo se glasi:

Bojišče, dne 14. junija.

Ljuba žena! Tvoje pismo sem dobil. Ni mi bilo mogoče prej pisati. Hvala Večnemu, jaz sem zdrav; torej se nič ne skrbi za mene. Zdaj že 14 dni neprenehoma noč in dan zasledujemo sovražnika, ker smo ga prisilili, da nam pokaže pete. Vrgli smo ga čez reko D....., nekaj oddelkov se je pa vgnezdilo v selo na tej strani reke. Dne 12. t. m. je dobil 4. bataljon našega polka povelje, v jutru selo iz zahodne proti izhodni strani naskočiti. Naš 3. bataljon, pri katerem sem tudi jaz, pa je dobil nalogo, ta naskok iz juga proti severu podpirati.

Ta dan je naši stotniki prinesel veliko nesrečo. In to hočem danes bolj obširno popisati. Ob pol 10. uri predpoldne se pripeljamo v bližino sela na rob lepega borovega gozda. Med gozdom in selom je lepo, z žitom obsejano polje. Naš predobri gospod stotnik g. Ferd. Ornik, doma iz lepih Slov. goric

§ 2. Zaplenjeno žito in moka (§ 1) se ne sme ne podelavati, niti porabljati, niti krmiti, niti prstovoljno, niti zasilno prodajati, v kolikor ta cesarska naredba ali posebne odredbe ne določajo drugače. Pravnoveljavnje kupčije, ki nasprotujejo tej prepovedi, izgubijo svojo veljavo.

§ 3. Ne glede na zaplembo smejo 1. lastniki poljedelskih obratov a) za preživljanje družine svojega gospodarstva vstevši vse delavce in nastavljenec, katerim gre kot plačilo prosta hrana, moka ali žito, zaplenjene predmete porabljati in sicer v izmeri, kakor je to določeno v odredbi glede uporabe moke in žita, b) poljedelec sme potrebne množine žita uporabiti za seme. Najvišjo mero za seme namenjenega žita določijo oblasti; c) oves in zadnje žito, ki odpade že pri mlatvi in ki ni porabno za mletev, se sme na podlagi posebnih predpisov (§ 2) v določeni množini krmiti živini. 2. Mlini morajo žito, ki jim ga kmetje pripeljejo v mletev (št. 1, lit. a), zamleti.

§ 4. Splošna določila o uporabi zaseženih predmetov izda minister notranjih zadev. On se za izvršitev teh odredb poslužuje vojno-žitno-prometnega zavoda, čegar pravila se morajo novim nalogam prilagoditi. Uporaba žita in moke (otrobov in enakih reči) za krmo bo poljedelski minister uravnal sporazumno s soudeleženi ministri.

§ 5. Zaseženo žito bo prevzemal vojno-žitno-prometni zavod, kateri se bo pri izvršitvi svoje naloge v deželah in kraljestvih — zastopanih v avstrijskem državnem zbrsu — posluževal svojih podružnic, katere se bodo ustanovile. Vojno-žitno-prometni zavod je obvezan, da mora žito, ki je sposobno za mletev in se mu ponudi v nakup, kupiti. Posestnik zaseženih predmetov je dolžan, te predmete, v kolikor mu na podlagi po cesarski odredbi izdanih posebnih predpisov ne ostanejo v lastno uporabo, prodati za določeno ceno vojno-žitno-prometnemu zavodu ali njegovim pooblaščenecem (§ 6). Izkupiček (cena) se mora takoj, ko se je blago prevzelo, izplačati v gotovini. Ako se blago takoj po sklenjeni kupčiji ne prevzame, se mora izplačati prodajalcu ara v višini 50 odstotkov prodajne svote. Ostanek pa se izplača, ko se vse blago prevzame.

§ 6. Cene za žito in moko določa minister notranjih zadev sporazumno s poljedelskim, trgovskim in finančnim ministrom.

§ 7. Zaplemba žita in moke preneha:

1. z dovoljeno uporabo ali prodajo (§ 2—5),
2. s prisiljenim odvetjem (§ 24),
3. z zapadlostjo (§ 13).

Popisovanje zalog žita in moke.

§ 8. Minister za notranje zadeve lahko vsak čas za vse ali posamezne v državnem zboru zastopane kraljevine in dežele odredi popisovanje zalog žita in moke. Kdor ima shranjeno žito in moko, je pri teh popisovanjih dolžan svoje zaloge ob določenih dnevih in do določenega roka oblasti, v čegar okraju se zaloge nahajajo, naznaniti. Blago, ki je na dan, ki je

določen za popisovanje, na prevozu, mora prejemnik tekom treh dni po prejemu blaga naznaniti oblasti. Zaloge, ki se nahajajo v posesti vojaške uprave, so izvzete od naznanilne dolžnosti.

§ 9. Popisovanje se vrši po občinah z uradnimi naznanilnimi listi. Te liste mora izpolniti ali lastnik zaloge žita ali pa po danih podatkih zaupnik, ki ga določi oblast. Z ozirom na razmere v posameznih okrajih, določi oblast, kako se naj pri popisovanju v posameznih občinah in delih občin postopa. Izpolnjene naznanilne pole se morajo predložiti oblasti ali pa oddati osebi, ki je za sprejem teh listin pooblaščen.

§ 10. Oblast se mora na primeren način pripraviti, ali so naznanilni listi pravilno izpolnjeni in če so vsi podatki resnični ali ne. Če se pokažejo zoper resničnost in popolnost podatkov, navedenih v naznanilnih listih, pomisleki, in če se ti pomisleki na drugi način kot z novim popisovanjem ne dajo dognati, ima oblast pravico vsak čas v dotičnih občinah določiti novo popisovanje zalog žita in moke. O popisanih zalogah sestavi oblast za vsako posamezno občino pregledni seznam in iz občinskih preglednih seznamov končno okrajni pregledni seznam. Sestavo občinskega preglednega seznama se lahko poveri tudi občini.

§ 11. Vsakdo je dolžan, ako se ga oblastveno pozove, prevzeti službo zaupnika. Zaupniki morajo sodelovati pri popisovanju zalog, pregledovanju in sestavi preglednih seznamov. Za osebe, ki so v javni službi, je treba za sodelovanje pri popisovanju prositi pri oblasti, v katere službi se dotična oseba nahaja. Zaupniki morajo pri popisovanju brez ozira na osebo in po najboljši vednosti in vesti postopati ter morajo tudi o zasebnih razmerah ali obrtnih tajnostih, v kolikor so o njih poučeni, molčati. Ako zaupnik ni javni uradnik, se mora glede izpolnjevanja teh dolžnosti zaobljubiti. Mesto zaupnika je častna služba. Od službe zaupnika se lahko oprostijo osebe le iz važnih razlogov.

§ 12. Oblast je opravljena, da sme v prostorih posameznih podjetij, skladišč, shrambah in drugih prostorih po posebnih pooblaščenih vsak čas izvršiti pregledovanje in popis zalog in gospodarskih ter obrtnih predmetov. Oblastvenim pooblaščenecem se mora dovoliti vstop v dotične prostore in se jim morajo na zahtevo dati vsi potrebni podatki. Izdelovalci, trgovci, skladišča in prometna podjetja so posebno zavezana v svrhu pregledovanja podanih naznanil, na oblastveni poziv roditi potrebna pojasnila in dokaze o zalogah in pošiljavah.

§ 13. Zaloge, ki so podvržene naznanilni dolžnosti, a se niso naznanile, se od oblasti zaplenijo — zapadejo v korist države. Samo v posebnega uvaževanja vrednih slučajih lahko minister notranjih zadev zaplembo zalog spregleda. Zaplenjene ali zapadle zaloge mora država uporabiti za preskrbo prebivalstva.

§ 14. Da se omogoči bodoči pregled o žitnih zalogah pri posameznih lastnikih poljedelskih obratov,

(Jarenine), nam zapove, počasi naprej korakati. On, kakor zmiraj, prvi, je tudi tukaj šel pred stotnijo. Nankrat dobimo iz desne strani strašanski ogenj iz sovražnih strojnih pušk. Sleherni se je zaril v zemljo, kolikor je pač bilo mogoče. Jaz sem bil nemiren, bal sem se za g. stotnika, ker ga ni bilo videti. Rečem svojemu tovarišu, da grem iskat g. stotnika. On pravi, naj čakam, da ogenj preneha. Jaz vstanem in grem sklonjen naprej.

Bil je strašno vroč dan; tukaj že zelo dolgo ni deževalo. Pridem kakih 100 korakov naprej, pokanje je nehalo, vidim dva vojaka nekaj nesti. Polastila se me je zla slutnja in brzo jima hitim nasproti. Oh, kako sem se ustrašil! V resnici, bil je naš preljubeni g. stotnik. Hipoma sem spoznal, da je mrtev. V tem trenutku pride g. bataljonski poveljnik in mi naroči, naj stotniji naznanim, da je g. stotnik ranjen in ima g. nadporočnik prevzeti poveljstvo. A jaz naj g. stotnika dam prenesti nazaj v gozd k sanitetnemu oddelku. Zdravnik je konstatiral, da je g. stotnik mrtev. Sovražna krogla mu je prestrelila njegovo dobro in plemenito srce.

Jaz se vrnem k stotniji. Vsi so me s trepetajočim glasom vprašali, ali je g. stotnik težko ranjen. Povedal sem resnico. Ne morem popisati žalosti stotnije, kajti vsi vojaki so ga po otročje ljubili. Mene je pa ta udarec najbolj zadel. Bil mi je kakor oče, kakor brat, bil mi je vse. Občevala sva kakor prava prijatelja. Zmiraj sem moral biti v njegovi bližini.

Kadar je čas pripuščal, sva se pogovarjala o vinarstvu in sploh o gospodarstvu. Imel je tudi svoj vinarograd v Slov. goricah. Sam jako natančen, je strogo zahteval od vsakega natančnosti v svoji službi. Vsako povelje višje inštanice, katero je pred stotnijo čital, je vsako krat tudi v slovenskem jeziku raztolmačil, da so bili tudi Slovenci o vsem poučeni. Več je bil tudi rusinskega in poljskega jezika. Pred 14 dnevi je dobil pohvalo od presvitlega cesarja za hrabrost in dobro vodstvo pred sovražnikom. Na večer me pokliče g. bataljonski poveljnik in mi naroči sledeče: „Ker smo tik pred sovražnikom, mi ni mogoče, dati k pogrebu več vojakov. Naročil sem kmetu, ki pride z vozom po g. stotnika in ga pelje nazaj v selo P.... Vi imate pogreb nadzorovati in vam dam enega desetnika seboj, da vas podpira.“

Jako srečnega sem se čutil, da je bila v tem žalostnem položaju dana ravno meni priložnost, našemu dobremu g. stotniku storiti zadnjo uslugo. Naložili smo ga na voz in peljali v zelo temni noči v selo. Tam smo rajnega zanesli v neko boljše kmetско hišo. Kmet je napravil oder, kmetica je prinesla lepe snažne prte in položili smo rajnega na oder. Hipoma so se zbrali sosedje; vpraševali so me, ali je pan kapitan katolik. Ko rečem, da je bil, se nekaj kmetov od strani, in čez nekaj časa prinesejo iz cerkve svečnike s svečami, postavijo okoli odra in prižgejo. Dekleta so sobo ovenčala. Celo noč je ljudstvo prihajalo in

lahko deželna politična oblast zahteva od istih, da ji izročijo počitke o obsežnosti svojih njiv. Obenem se jim tudi lahko naroči, da vodijo sezname o uspehu žetve in mlatve.

Ureditve uporabe žita in moke.

§ 15. Minister notranjih zadev določa, na kateri podlagi se razpoložljive zaloge izročajo prebivalstvu v uporabo. Sporazumno s poljedelskim in finančnim ministrom se določijo na podlagi trgovskega izračunavanja s priračunanjem vseh stroškov, prodajne cene, katerih se ima držati vojno-žitno-prometni zavod.

§ 16. Določbe, ki so potrebne za uravnavo uporabe žita in moke v deželi, izda deželna oblast. Za oskrbo teh opravil se lahko deželna oblast posluži svetovalstva (odbora), katerega ona sama sestavi.

§ 17. Podrobne odredbe, ki so potrebne glede uravnave uporabe v posameznih občinah, se lahko prepustijo oblasti ali za občinski okoliš dotični občini. Ta opravila oskrbuje občina v prenešenem delokrogu.

§ 18. Za izvrševanje teh opravil se lahko oblast posluži stalnega svetovalnega odbora ali strokovnjakov. Ako se uravnava uporaba odstopi občini, tedaj lahko občinski zastop z uporabo zvezana opravila oskrbi s posebnim odsekom za preskrbo ljudstva z živil (aprovizacijski odsek).

Za člane svetovalstva (odbora) ali aprovizacijskega odseka, kakor za strokovnjaške izvedence veljajo določila § 11. Če bi občina glede ureditve uporabe ne mogla izvršiti svoje naloge, ji lahko oblast vsak čas odtegne ta posel.

§ 19. Politična deželna oblast in od nje pooblašena oblast ali občina, ki ima nalogo, da mora uravnati uporabo, mora določiti ceno pri prodaji na drobno in lahko nadalje določi in uravna: 1. oddajo kruha in mlinjskih izdelkov v gotovi množini, na gotovih mestih in gotovih urah, bodisi proti izkazu, ali na drug način. 2. Da odredi, da se peče povsod enoten kruh. 3. Izdelovanje in prodaja kruha in peciva v okvirju obstoječih splošnih določil.

Zmlatitev, shramba in zmletev.

§ 20. Lastnik žita ima dolžnost, oskrbeti, da se žito zmlati (luščenje koruze). Oblast lahko za to določi gotov rok in po brezuspešnem poteku tega roka da lahko zmlatiti žito ga stroške lastnika. Pri tem sme se oblast posluževati prostorov in sredstev lastnika. Prazna slama se ne zapleni.

§ 21. Na poziv oblasti je dolžnost mlinov, da shranijo žito in je zmlejejo. Pristojbino za shranjevanje in za zmletev žita lahko določi oblast.

§ 22. Osebe, ki so od vojno-žitno-prometnega urada določene za nakupovanje zaplenjenih predmetov, smejo z nakupljenimi predmeti razpolagati le v okvirju določil in navodil, katera so prejeli od vojno-žitno-prometnega urada. Istotako so mlinci, ki prevzamejo žito od vojno-žitno-prometnega urada, ali od tistega, ki je za to določen od tega urada, zavezani, da morajo ravnati s tem žitom in z izdelki (moko) iz tega žita tako, kakor deloča vojno-žitno-prometni urad in sicer za slučaj, če posebne odredbe ne določajo kaj drugega. Mlini, ki meljejo (§ 3) žito za samostojna kmečka gospodarstva, morajo imeti od dne 1. julija naprej knjigo, v katero morajo zapisovati ime in bivališče lastnika žita, vrsto in množino žita, ter vrsto moke, ki se je zmlela iz tega žita. Iz knjige se mora biti razviden tudi datum, kedaj je bila dotična moka izročena stranki. Oblast more tudi prisiliti mli-

narje, da imajo natančne zapiske o zmlatju in oddaji žita, oziroma moke; oblasti bodo vse te zapiske in sezname nadzorovale. Deželna politična oblast lahko določi vzorec, po katerem morajo biti napravljeni ti zapiski.

§ 23. Oblast more zahtevati in določevati prostore za shranjevanje žita in moke proti odškodnini, katero bo odločila oblast sama.

Lastniki mlinov, prostorov za shranjevanje žita in moke ter lastniki naprav za sušenje žita in moke so dolžni, da morajo vsak čas dovoliti zastopnikom oblasti vstop in vpogled v te prostore in jim dati potrebna pojasnila.

Prisilne odredbe.

§ 24. Če se brani lastnik prodati svoje zaplenjene zaloge žita in moke vojno-žitno-prometnemu zavodu (§ 5), ali pa če ni znana oseba in bivališče dotičnega lastnika, ima oblast pravico, prisilnim potom odvzeti dotično zalogo žita ali moke. Razsodba je veljavna za vsakega, ki je lastnik ali ima pravico do zaloga.

§ 25. V slučaju, če se morajo lastniku žita ali moke odvzeti prisilnim potom dotične množine, se odbije od kupne cene (§ 6) 10 odstotkov. Če ni znana oseba ali bivališče lastnika, se dotična kupna svota naloži pri sodnji, ali pa se uporabi za odplačilo katerega lastnikovega dolga.

Splošna določila.

§ 26. Lastnik zaloge žita ali moke mora te zaloge še tudi potem, ko so bile že prodane vojno-žitno-prometnemu zavodu, brezplačno shranjevati tako dolgo in za nje imeti skrb, dokler jih oblast ne prevzame.

§ 27. Železnice ali parniki smejo moko in žito le tedaj prevažati, če je dotični pošiljatelj priloženo dovolilo za prevažanje, katero sme izgotoviti, izključno le samo oblast. Tozadevni vzorec za uradno dovoljenje sme določiti notranji minister.

§ 28. Dolžnost občin je, da sodelujejo pri izvršitvi te cesarske naredbe.

§ 29. Pod označbo „oblast“ brez vsake druge natančnejše označbe je razumeti v tej cesarski naredbi cesarsko okrajno politično oblast, v občinah z lastno upravo pa občinska oblast, če namreč deželna politična oblast ne izvršuje sama ali deloma ta posel, ali pa, če ga poveri kakim drugim oblastim.

§ 30. Zoper določila, odredbe in odloke, ki bodo izdani na podlagi te cesarske naredbe, ni dopuščen noben priziv, le politična deželna oblast in notranji minister sta upravičena, nadzorovati tozadevne odredbe in odloke.

§ 31. Če bi nujno zahtevali slučajni sile kakšno izjemno odredbo, da se preskrbi prebivalstvo z moko, ima politična okrajna oblast ali politična deželna oblast pravico, izdati tozadevne odredbe in jih istočasno javiti vojno-žitno-prometnemu zavodu. V slučaju potrebe more izdati take odredbe tudi notranji minister.

Kazenske določbe.

§ 32. 1. Kdor naménoma utaji oblasti kakšno zalogo žita ali moke,

2. kdor zaplenjene zaloge žita ali moke poškoduje ali uniči, odstrani, brez dovoljenja proda ali polaga živini,

3. kdor žita, ki je določeno za setev, ne uporabi v ta namen,

je sodnijsko kaznovan zaradi prestopka z zaporom od sem g. stotniku Hutiray-u čas pogreba in ga prosil, da bi njegovi vojaki nosili krsto, kar je seveda hitro obljubil.

Že ob 7. uri je bilo dvorišče in spredaj cesta polna ljudstva, katero je čakalo na pogreb. Ob 8. uri pride duhovnik in gg. častniki, na čelu g. stotnik Hutiray. Prišlo je šest nosačev in ena četa kot častna straža. Kmetje so prinesli vsa bandera, kar jih je cerkev imela. Opravile so vse mrtvaške molitve in počasi se je sprevod pomikal k cerkvi. Bilo je videti, kakor procesija na dan sv. Rešnjega Telesa. Med potom je ljudstvo glasno molilo in odpevalo. Pridemo do cerkve. Rakev se je zanesla v cerkev in se postavila v sredi na tla. Vsi smo dobili v cerkvi goreče sveče. Molilo se je pol ure. Potem gremo proti pokopališču. Ko je č. gospod dokončal molitve in se je rakev spustila v grob, se je vse na glas jokalo. Tudi solnce se je zarilo pod črne oblake, tudi ono je bilo žalostno. Topovi so gromeli na vseh gričih, kakor da bi hoteli izkazati rajnemu zadnje časti, a v resnici so le iskali novih žrtev. Potem so pionirji grob zagrebli. G. nadporočnik se je glasno v madžarskem jeziku prekrizal in molil naprej več očenašev. Vsi častniki in vojaki za njim. Tudi častniki so imeli solzne oči. Zdaj smo šli vsi k sveti maši. Po sv. opravilu grem h duhovniku prosit za račun; a v moje začudenje mi je rekel, da je storil vse iz ljubezni do bližnjega in da ne vzame niti vinarja. Prav prisrčno sem se mu zahvalil in smehljaje me je spremljal do ceste. Z desetnikom še grem enkrat h grobu in sva molila za dušo rajnega. Teško, težko, sva se poslovila od našega nepozabnega, dobrega in hrabrega g. stotnika. Vidiš, ljuba žena, tako smo pokopali daleč, daleč od doma dobrega našega sokristjana, zavečnega našega

enega tedna do 6 mesecev. Vrhutega zapade še denarni globi do 2000 kron.

4. Kdor zakrivi enega teh označenih prestopkov in če znaša vrednost več kakor 500 kron, se ga kaznuje s strogim zaporom od 1 mesca do 1 leta. Vrhutega še pa tudi zapade denarni globi do 20000 kron.

§ 33. 1. Kdor ne poda oblasti v označenem in zahtevanem roku podatkov o svoji zalogi žita in moke, ali kdor se brani dati oblasti natančnih podatkov in odgovora na vprašanja, ali pa, ako poda napačne podatke,

2. kdor zastopnikom oblasti zabranjuje vstop v prostore svojega obrata, kdor zabranjuje vpogled v knjige in zapiske, ali pa haveda napačne podatke, je sodnijsko kaznovan zaradi prestopka z zaporom od 3 dni do 3 mesecev, ali z denarno globo od 20 kron do 2000 kron. Razven kazni zopora se ga more kaznovati tudi še z denarno globo do 2000 kron. V takih slučajih sme sodišče izdati kazenska določila (po § 460 kaz. zak.), če je določilo kazen zopora do enega tedna ali denarno globo 100 kron.

§ 34. 1. Kdor se brani brez utemeljenega vzroka prevzeti posej zaupnika, izvedenca ali člana svetovalstva ali aprovizacijskega odseka (§ 11 in 18) in isti posel izvrševati,

2. kdor v svoji lastnosti kot zaupnik, izvedenec ali član svetovalstva ali aprovizacijskega odseka neopravičeno spravi v javnost trgovske tajnosti lastnika zaloga ali njegove zasebne razmere, ga kaznuje oblast (§ 29) z denarno globo do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev.

§ 35. Vse druge prestopke te cesarske naredbe ali odredb, ki bodo izdane na podlagi te cesarske naredbe, kaznuje (§ 29) oblast z denarno globo do 2000 kron ali z zaporom do 3 mesecev, pod obtežilnimi okoliščinami pa z denarno globo do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev.

§ 36. Če je obsojenec obsojen po § 32 in 35, se mu more odvzeti tudi dovoljenje za izvrševanje svojih obrti.

§ 37. Glede prestopkov, ki spadajo v delokrog političnih oblasti, so poslednje upravičene izdati po določenih ministrske odredbe z dne 1. marca 1915 dr. zak., list št. 49 kazenske odredbe, ne da bi se od njih zahtevalo uvedenje kazenskega postopanja.

Sklepna določila.

§ 38. Vlada je pooblašena, da sme spremeniti, ali izpopolniti, ali na drugačen način razširiti s posebnimi odredbami določila te cesarske naredbe. Vlada je nadalje pooblašena, da sme to cesarsko naredbo, bodisi deloma, bodisi v polnem obsegu uveljaviti ali v posameznih avstrijskih kraljestvih in kronovinah zastopanih v drž. zboru, ali pa v celem tostranski državnih polovici.

§ 39. Ta cesarska naredba postane pravomočna z dnevom, ko se razglasi. Cesarska naredba od 21. februarja 1915, drž. zak. št. 41 izgubi veljavo dne 15. avgusta 1915. Na podlagi te cesarske naredbe izdane ministrske odredbe z dne 27. februarja 1915, drž. zak. št. 47, z dne 1. marca 1915, drž. zak. št. 49, z dne 26. marca 1915, drž. zak. št. 75 in z dne 11. maja 1915 drž. zak. št. 116 ostanejo v veljavi tudi nadalje. V § 2 ministrske odredbe z dne 31. marca 1915 drž. zak. št. 91 določena prepoved glede nakupovanja in prodaje žita ostane v veljavi od 30. junija 1915 notri do dobe, ko je izvršena zaplemba žita in moke.

§ 40. Izvršitev te cesarske naredbe je poverjena notranjemu ministru sporazumno s prizadetimi ministri.

na glas molilo. Med vožnjo v selo sem videl pri eni izmed hiš vojaško stražo. Grem tja in vprašam vojaka, katero poveljstvo je tukaj. On mi pove, da je poveljstvo madžarskega črnovojniškega maršbaldajlona št. Poveljnik je g. stotnik Hutiray, in ako kaj želim, da še ne spi. Potrkam in vstopim v sobo; bilo je več častnikov navzočih. Javil sem se g. stotniku kot narednik 47. pešpolka, povedal, v kateri zadevi sem tu in ga prosil za nekaj vobjakov, da bi mi pomagali. Dal mi je cel pionirski oddelek na razpolago. Vsi častniki so šli z menoj, se pred odrom odkrili in molili.

G. stotnik Hutiray me je vprašal, ako jaz razmere g. stotnika poznam. Povedal sem mu, da je edini sin, ker je brat, kateri je doma prevzel posestvo, že umrl. Da samo mama še živi. On da je bil 32 let star, neoženjen, in blizu Maribora doma. Potem sem kupil les za rakev in križ in že so bili pionirji na delu. Šest pionirjev sem poslal na pokopališče, da izkopijejo dva groba. Poslal sem namreč kmeta z vozom nazaj k sanitetnemu oddelku še po tri mrtve, kateri so tudi v istem času padli kakor naš g. stotnik. Isti dan smo imeli tudi več težko in lahko ranjenih. V jutro na dan sv. Antona ob 4. uri so prinesli pionirji rakev. Prišlo je okoli 30 deklet, katera so pletla vence. Rakev so opletla, da je bila kakor en sam velik venec. Tudi oskrbnik kneza Ljubomirskega je daroval lep svež venec. Napis na križu sem dal pri kovaču vžgati. Vprašal sem kmeta, ali je kateri duhovnik doma. Rekel je, da se je rimsko-katoliški službeno nekam odpeljal, da pa je grško-katoliški doma. Obrnem se torej do njega. Prav ljubeznjivo me je sprejel in z veseljem je obljubil, da se bo pogreba udeležil. Določila sva pogreb na 8. uro predpoldne. Javil

rojaka in dobrega poveljnika naše stotnije. Res je umrl, a ne za zmiraj, ker upanje naše še živi, da se vidimo nad zvezdami. Vprašam se, kateri pa pride zdaj prvi na vrsto; mogoče jaz? Naj se zgodi po božji volji!

Mogoče Te to dolgo pismo ne bo zanimalo, a jaz sem moral dati duška svojemu sreč. Zdi se mi sedaj naša stotinja kakor čreda brez pastirja. Sicer je g. nadporočnik jako dober poveljnik, a na g. stotnika Ornik-a ne bom pozabil nikdar. Še isti večer po pogrebu je prišla dopisnica za g. stotnika od njegove mame. Pisala je med drugim, da se srečno čuti, ker je on zmiraj zdrav in da ga je v molitvi preljubemu Bogu priporočila, da bi se zdrav vrnil nazaj. Kakor vidiš, je ljubi Bog drugače ukrenil. Res, je Bog poslal ljubi mamici velik kelih grenkosti. On ji bo pa tudi dal moč, da bo ta kelih do dna izpraznila. Dobro vem, da bo v svoji žalosti pa tudi ponosna, da je njen dobri sin dal za našega sivolasega presvitlega cesarja in za našo ljubo domovino svoje življenje.

Kako še kaj doma? Že kosite? Je Hinko zmiraj priden v šoli? Li Mimika že zna moliti? Ali se Markrina in Irmuna še spominjate na ateja. Oh, kako rad bi že videl svoje ljube otročiče! Le zaupajmo v Boga. Vojska bo še gotovo dolgo trajala, a enkrat mora vendar biti konec.

A ti zahrbtni Lahti so naš morali napasti! A gorje jim, ako nas cesar pošlje na jug. Prepričan sem, da nas bodo respektirali, kakor zdaj gospodje Rusi. Polente jim ne bo treba veliko jesti, ker jih bomo že mi s svincom nasitili, in ta gotovo bolj izda, kakor polenta.

Bodite mi vsi pozdravljeni! Pozdravi mi vse sodnike in znance! Z Bogom! Vaš ate.

Velik plen: 194.000 Rusov, 93 topov. — Tarlow in Zamosz v naših rokah. — Tudi Rohatyn naš. — Na celi fronti napredovanje, le pri Pflanzer-Baltinu še mir. — Hindenburg ujel mesca junija 25 000 mož, 7 topov.

Maribor, 2. julija.

Nevzdržno naprej! S temi besedami se da kratko označiti naš položaj na ruskem bojišču. Naše čete neverjetno naglo napredujejo. Po današnjih poročilih stojimo tako-le:

Armada nadvojvode Jozefa Ferdinanda je zasedla vse višine severno od reke Tanew ter stoji na črti Tarlow—Zamosz.

Armada generala Mackensena zasleduje bežeče Ruse na črti Zamosz—Bela—Krystynopol—Kamionka—Strumilowa.

Armada Böhm-Ermolli napreduje izhodno od Lvova in je med Zadworcami in Klodzienkom predrila rusko fronto.

Tudi armada Linsingen je sedaj v živahni ofenzivi. Na treh točkah je ob Gnili Lipi predrila rusko fronto, zavzela Rohatyn ter južno od Rohatyna prekoračila Gnilo Lipo.

Armada Pflanzer-Baltin, ki ima sedaj absoluten mir ter čaka na povelje, da bo v danem trenutku začela ofenzivo.

Tem uspehom primeren je tudi naš plen. V mescu juniju smo ujeli Rusom 194.000 mož, 93 topov, 364 strojnih pušk, 78 municijskih vozov, 100 vozov za poljsko železnico itd.

Dal Bog dalje blagoslov našim četam!

Naše izgube.

Seznami izgub naše armade, ki jih izdaja naše vojni ministrstvo, izkazujejo v številu 1 do 200 naslednje izgube: častnikov je padlo 4373, ranjenih je 14.434, ujetih 2413; moštva je padlo 83.407, ranjenih 424.289, ujetih 109.334 mož. Dosedaj izkazane skupne izgube znašajo 638.250 mož.

Ruski upi.

Milanski list „Secolo“ priobčuje sledeči pogovor z nekim ruskim aktivnim generalom: Mi Rusi imamo utemeljeno upanje, da se bomo mogli v teku mesca julija temeljito preskrbeti z vojnim gradivom. Iz neusahljivega človeškega materijala bo nato sestavila Rusija novo armado in bo začela vnovič napadati. V ruskih tovarnah se izdeluje noč in dan strelivo. In vrhu tega se pa uvažajo čez Archangelsk in Wladivostok nepréstano vojne potrebe v Rusijo. Razpoloženje ruskega ljudstva je sicer nekoliko pobito, kar se sicer ne more tajiti, toda mi končno upamo, tako je končal ruski general, da bo končna zmaga le na naši strani.

Sestreljen ruski zrakoplov.

Iz vojnega časnikaškega urada se poroča:

Večkratni italijanski napadi na črti Zagrad-Tržič popolnoma odbiti. — Italijani imajo velikanske izgube. — Na italijanski fronti artilerijski boji.

Maribor, 2. julija.

Dočim so se dosedaj na laški fronti najhujši italijanski napadi obračali proti našim postojankam pri Plavah, so zadnje dni poskusili Italijani z velikansko vehemenco svojo srečo na črti med Zagradom in Tržičem. Seveda je bila ta črta tudi že prej izpostavljena več manjšim sovražnim napadom, ki pa so bili vsi brezuspešni.

Prvi splošen napad med Zagradom in Tržičem se je izvršil v noči od 29. do 30. junija (od torka na sredo). Naše uradno poročilo pravi: (Tudi ta napad je bil povsod odbit. Topniški boji trajajo na vsej južno-zahodni črti dalje in so posebno pri Soči zelo silni.

Drugi splošen napad med Zagradom in Tržičem se je izvršil dne 30. junija (v sredo) popoldan. Na dveh krajih, pri Selcah in Vermeiglianu, se je početkoma posrečilo Italijanom, da so se polastili naših prednjih strelskih jarkov. Toda naša pehota je naredila protinapad ter vrgla sovražnika iz naših jarkov v dolino. Najhujše so trpeli Italijani pri Monte Cosich, kjer je pobočje pokrito s tisoči italijanskih mrtičev. (Glej najnovejše avstrijsko uradno poročilo!)

Ruski zrakoplov je dne 28. junija priplul čez našo bojno črto in je odplul v smeri proti Kolomeji. Na naši strani se je spustil takoj v zrak avstrijski aeroplan, da napade sovražnika. Ko je Rus videl, da ga hoče Avstrijec napasti, je plul vedno višje in se je obračal vedno dalje proti izhodu. Naš zrakoplov, v katerem sta bila nadporočnik Froleich in zrakoplovec Huzsah, sta zasledovala Rusa preko Horođenke do 20 km severno od Zalesčikija ležeče nižine. V višini 200 m sta Avstrijec s strelji iz strojne puške sovražnika sestrelila na tla. Naš zrakoplov se je srečno vrnil.

Dogodki na Ruskem.

Potrjuje se, da je dosedanji ruski vojni minister Suchomlinov odstopil in da je general pehote Poliwanow imenovan vojnim ministrom.

Delavski nemiri v Petrogradu, Moskvi in Kiewu se nadaljujejo. Teško je reči, ali so nemiri bolj socialnega značaja, ali pa veljajo agitaciji za mir. Ruska poročila seveda trdijo, da se gre le za mezdna vprašanja.

Notranji boji v Rusiji.

O predznakah grozljivih viharnih časov, tik pred katerimi se sedaj nahaja Rusija, se poroča iz Stockholma: V Petrogradu in Moskvi so priredile v zadnjem času razne politične skupine celo vrsto sej, v katerih se je razmotrival sedanj položaj Rusije. Na teh zborovanjih se je izrekel osrednji odbor polreakcionarne in oktobristične stranke, da se takoj skliče ruska zbornica v svrhu sestave odgovornega ministrstva, kakor tudi, da se preustroji ves sedanji vladni sestav.

Slični sklepi so bili storjeni tudi od raznih drugih strani. Pred par dnevi so se zbrali pod predsedstvom Rodzjanskoga vsi člani ruske zbornice, ki se nahajajo v Petrogradu, v zborničnih prostorih. Tudi v teh krogih vlada slično razpoloženje, da se nahaja namreč Rusija tik pred katastrofo, če se ne bodo izvršile v najkrajšem času temeljite spremembe. Na jasnem so si vsi o tem, da bi bilo nesmiselno, če bi se dalo vladi zelo dalekosežnih pooblastil in če bi se opustila sleherni opozicija. Armadi primanjkuje artilerije in streliva. Brez vsake koristi se žrtvujejo cele množice ljudstva in bolniki so brez zadostne oskrbe. Nekaterim vrstam čet manjka opreme, ki je neobhodno potrebna. Vsak general, ki izgubi kako bitko, si ohladi svojo jezo nad židi tistega okraja. Izgnali so že na tisoče in tisoče židov. Svoj posel opravljajo izzivači in ogleduhi, ki spravijo na stotine judov na vislice. Poročilo se glasi sklepno: Razmere so take, da kličejo nestrpno še celo meščanske stranke po temeljiti spremembi in po parlamentarni vladi.

Razpoloženje na južni fronti.

„Kölnische Zeitung“ poroča iz vojnotiskovnega stana: Odšedši iz Trsta, sem obiskal z majhno skupino vojnotiskovnega stana našo fronto ob Soči. Celokupni vtisk, ki smo ga dobili, je kar najugodnejši. Na celi fronti se naše pozicije vsled dosedanjih napadov Italijanov niso niti najmanj omajale. Kjer je sovražnik prodril čez naše meje, gre vedno za vojaško neugodno ležeče kraje, ki jih nismo nameravali braniti. Čeprav Italijani čestokrat z veliko premočjo napadajo, se pritisk te premoči komaj opazi, tako velike prednosti nudi našim četam nele ozemlje, marveč red vsem tudi njihovo bojno navdušenje in dosedaj dobljene izkušnje.

Artilerijo sovražnikovo smatrajo za zelo dobro. Naši vojaki, ki so si močno napadno bojevanje dosedaj nekoliko drugače predstavljali, so v najboljšem razpoloženju, posebno ker so življenjske razmere na južnozahodnem bojišču mnogo prijetnejše nego v Galiciji in se vse dovažanje navzlic zemeljskim težkočam vrši brezhibno. Za zmage armad v Galiciji na jugu hitro izvedo in vzbujajo tukaj brezkončno navdušenje.

Krvavi boji pri Plavah.

Boji, ki se bijejo pri Plavah, so silno krvavi. Na italijanski strani se borijo pri Plavah sami Pijemontezarji, rojaki kralja Viktora Emanuela. Sovraž-

nik ima na tem prostoru celo 250 topov.

Dne 7. junija so se sovražne čete, ki so se vgnjezile pri Plavah na iznodnem bregu Soče, pomnožile za cele tri brigade. Bila je to brigada Rayena s polki števil 43, 44 in 32. Mobilna milična brigada Spezia s polki 125 in 126. Četrta brigada s polki 128 in 129 je ostala v rezervi. Malo poprej je kralj Viktor Emanuel bil pri svojih pijemonteskkih rojakih, in jih s posebnim nagovorom pozval, naj želajo in ohranijo svoji domovini staro vojaško slavo in naj vzamejo predležečo višino. Pijemontezarji so presenetili prednjo avstrijsko poljsko stražo, ki je obstojala iz praporščaka in desetero mož, naskočili so naprej potisnjeno stotnijo in so tako junaško napadli strmo višino, da je njih najbolj junaški nasprotnik, major Turudija, pozneje sam priznal: „Popolen rešpekt, Italijani so se dobro držali!“

Sicer pa to junaštvo Italijanov ni mnogo pomenilo, ker je major Turudija navkreber plezajoče rojne vrste hladnokrvno pustil, da so se na šest korakov približale kamenitim kritjam naših čet. Še le potem je zapovedal ogenj. In med prašketanjem pušk, pokanjem strojnih pušk, ročnih granat in manjših topov se je slišalo kričeče ropotanje bobna in vedno že bolj hripavo kričanje „Evviva“ in „Coraggio“ — to je klicev italijanskih vojakov. Ves ta krik in vik se je vmešal med stokanje in klicanje na pomoč, ki se je vedno bolj slišalo iz naskakujočih italijanskih čet. In ko je prihajala in prodirala linija za linijo in so se nastale vrzeli v italijanskih vrstah vedno znova trdneje sklenile, žareče vroče cevi avstrijskih pušk in strojnih pušk niso bile več v stanu kljubovati silnemu sovražnemu pritisku. Avstrijski bataljon je bil z višine 383 potisnjen na nižji vrh gore Paljevo in tam ojačen z rezervami, ki so stale v ozadju. Bataljon je skupno z rezervami ojačen zopet naskočil izgubljeno višino. Z veliko italijansko premočjo so se borili naši junaki na ozkem prostoru. Puške in topovi so molčali, le častniški revolverji so pokali in slišalo se je psovanje in kričanje sovražnih vojakov, ki so drug kruglega s kopiti in bajoneti obdelovali. Mnogi so sploh pometali puške proč in so zgrabili mož za moža ter se obdelovali s pestmi in zobovi. Lobanje so se razbijale, ušesa izpulila, oni pa, ki so ležali na tleh, so bili do smrti poteptani. Višji častniki so v sredi rojne vrste navduševali bojovnike. Nekemu avstrijskemu generalnemu majorju je bila kapa prestreljena. Italijanski brigadni poveljnik, generalmajor Airenti, se je težko ranjen zvrnil po tleh. Vojaki so ga naložili na nosilnice in so ga zanesli iz bojne vrste. Ujetniki so pozneje pripovedovali, da je general med potjo umrl. Vsem bojnikom se je videlo, da jih žene v boj nahujskano sovražstvo ljudstva proti ljudstvu. Srdita jeza, katero so naši tekom jednajst mescev, kar vojna traja, zadrževali napram verolomnemu zavézniku, se je v bitki ob Soči razvila v najstrašnejše prizore in najbolj krvave ure. Italijane je ta bitka stala 3000 mrtvih in 7000 ranjenih. Avstrijci so vrgli Italijane z gore in le edino lastne žičnate ograje so zabranile, da jih niso mogli zasledovati čisto do Soče. Italijanska artilerija, ki je ob tem izredno krvavem boju deloma prišla svojem na pomoč, se je zopet skrila v skalnate luknje.

Ob Soči.

Iz vojnega časnikaškega stana se poroča: Dočim ovirajo na primorskem visokem gorovju Krna silni viharji, skorodane tako, kakor v zimskem času, podvzetja sovražnika, in morajo naše čete vstrajati v snegu, megli in v mrzlem dežju, postaja sovražnik na bojni črti ob spodnjem toku reke Soče vedno bolj živahen. Po dnevu so naše postojanke izpostavljene hudemu sovražnemu artilerijskemu ognju. Da italijanski artilerijski ogenj ne učinkuje posebno, dokazuje dejstvo, da je bilo dne 29. junija na celi bojni črti ob Soči komaj 57 ranjenih avstrijskih vojakov. Napadi italijanske infanterije po noči na raznih krajih, zlasti pri Zagradu, so pa bili še veliko manj učinkoviti, kakor italijanski artilerijski ogenj. Težišče vseh italijanskih napadov so še vedno Plave, kjer so bili vnovič krvavo odbiti sovražni napadi. Ti lepi uspehi naših hrabrih čet upravičujejo v polni meri naše upanje.

Major Turudija.

V poročilih, ki opisujejo boje proti Lahom, se sedaj velikokrat imenuje major Turudija. Prej je bil na srbskem bojišču in je bil tudi tam ljubljene našega vojaštva, o katerem je šel glas, da je pogostoma na najdrznejši način vznemirjal Srbe. Vsak vojak je bil ponosen, ki se je smel vojevati pod stotnikom — začetkoma vojske še je bil stotnik — Turudi-

ja. Srbi so se ga bali kot „tega huđega“, kajti vedeli so, da kjer je Turudija, tam bo se nekaj takega zgodilo, česar nihče ne bi pričakoval. Zato so Srbi večkrat iz strelskih jarkov našim klicali: „Gđje je Turudija?“ Major Turudija je dalmatinski Hrvat pravoslavnega veroizpovedanja. Eden izmed njegovih bratov se kot veleizdajalec bori v srbski armadi v činu stotnika. Major Turudija kajpada izborno govori tudi italijanski.

Podminirano polje pri Gradiški.

Pod gornjim naslovom pišejo „Reichspost“, „Grazer Volksblatt“, celovške „Fr. Stimmen in drugi listi: Gradiška, nekdanja trdnjava, je že davno porušena, ali tam čez Sočo na višinah pri St. Mihelu in Smartinu, na gorskih grebenih in pobočjih za Tržičem in za Gorico stoje, pred sovražnikom prav dobro skriti, v varnih kritjih težke avstrijske baterije vseh kalibrov in obvladujejo s svojimi krogliami široko soško nizino skoro do italijanske meje. Ravnila pri Gradiški je pa močno podminirana, tako da kljubuje vsakemu sovražniku.

Nato nadaljuje:

Naenkrat se je pa odprla zemlja na različnih frontah pod Italijani. Prst, kamenje in razvaline so zletele v zrak in pokopale na stotine in stotine sovražnikov. Avstrijski vojaki so zažgali mine na poljih pri Gradiški, Gorici in Tržiču.

Sledil je krik, jok in stok. V divjem begu so se razpršili preživeli Italijani — več kot cela divizija pehote in trije kavalerijski polki — pustivši orožje, topove in ranjence.

Uspehi avstrijskega zrakoplova.

Uradno se dne 28. junija razglašajo: Avstrijski mornariški zrakoplov je dne 27. junija obstreljeval pri Villa Vicentini italijanski zrakoplov in ga prisilil, da se je moral spustiti na tla. Dne 28. junija je vrgel v srečino italijanske artilerije v Škocjanu eno težko bombo, ki je imela uničujoč uspeh, nato je pri Sdobbi z bombo tako težko poškodoval italijanski parnik, da se je nagnil prednji del parnika pod vodo.

Villa Vicentina je železniška postaja ob progi Tržič—Červinjan. Škocjan (S. Canciano) se nahaja v sodnijskem okraju Tržič. Sdobba se pa imenuje izliv reke Soče v Jadransko morje.

„Zmaga“ italijanskega zrakoplova pri Divači.

„Grazer Tagblatt“ priobčuje sledeče poročilo budimpeštanskega lista „A Nap“: Kakor že znano, je priplul v noči od 16. na 17. junija italijanski zrakoplov nad Divačo, kjer se odcepi od proge južne železnice železniška proga Divača—Pulj in je vrgel nekaj več bomb. Uradno italijansko vojno poročilo dne 19. junija pa ve razven o izmišljenih italijanskih uspehih na suhem in na morju še tudi poročati o veliki zmagi italijanskega zrakoplova pri Divači. Uradno italijansko poročilo namreč pravi: „Bombe naših zrakoplovov so uspešno obstreljevale Divačo. Naše zračno brodoge je priplulo nad železniško postajo v Divači in je uničilo tamošnje poslopje železniške postaje in več železniških vlakov.“

To italijansko zmago opisuje poročevalec lista „A Nap“ sledeče: Dne 17. junija opoldne in sicer 12 ur pozneje, ko so vrgli italijanski zrakoplovi baje uspešno bombe pri Divači, sem se podal na lice mesta, da se osebno prepričam o resničnosti italijanskega uradnega poročila. Železniška postaja, kamor je nemoteno privozil avstrijski vlak, je popolnoma nepoškodovana. Nikjer ni bilo opaziti niti najmanjšega sledu o razbožnanem italijanskem uspešnem obstreljevanju. Poslopje železniške postaje, železniški tir, kakor tudi železniški vlaki, ki so se ravnokar nahajali na postaji, so bili v popolnem redu. Govoril sem tudi s postajenačelnikom, ki mi je o tem pripovedoval sledeče: Danes ponoči od 16. na 17. junija in sicer natančno ob 12. uri 45 minut, sta vzbudila našo pozornost dva votla doneča udarca, ki se jih je slišalo kakor gromenje topov iz daljave. Na to smo slišali prasketanje pušk. Hiteli smo nato proti tistemu kraju in smo videli sledeče: V višini 300 do 400 metrov je plul velikanski zrakoplov, ki je s svojimi močnimi žarkometi očitno iskal vlak, katerega je že del časa zasledoval in katerega je zgrešil. Vsled več strellov, katere so oddali naši prožniki na zrakoplov, se je dvignil sovražni zrakoplov nekoliko višje in je vrgel 4 bombe na zemljo, ki pa niso povzročile nobene škode. Vodja tovornega vlaka, katerega je zasledoval sovražni zrakoplov, je takoj ugasnil vse luči na vlak in je vozil nazaj, namesto naprej, kakor je bilo to določeno. Vlaka ni zadela niti ena italijanska bomba. Vse italijanske bombe so padle kakih 400 do 500 korakov proč od vlaka na travnik, na katerem so napravile nekaj — večjih lukenj.

Angleži o Italiji.

Londonski „Daily Mail“ piše: Italija še ni pričela. Ali je njena ofenziva sploh kaj vredna, se šele mora pokazati.

Velike italijanske izgube v Libiji.

Nizozemski potniki so izvedeli v Egiptu, da so izgubili Italijani na svojem umikanju iz Libije 1600 mrtvih in 3000 do 4000 ranjenih vojakov.

Nemško-francosko bojišče.

Strašni boji za Arras.

Že več tednov trajajo siloviti boji severno od Arrasa. Vedno nanovo se zaganjajo francoske čete v nemške postojanke, da bi sovražnika iz njih pregnali in predrli nemško fronto. Generalisimus Joffre je pri Arrasu zbral velike množice, da bi prebil Nemcem fronto in izsilil, da se umaknejo iz severne Francije. Toda doseđaj ni prišel na svoj račun, majhni uspehi, ki so se pridobili s strašnimi izgubami, so pa le postranskega pomena.

Boji za Dardanele.

Dne 28. junija so bili zopet pri Ari Burnuju in Seddil-Bahru huđi boji. Turško uradno poročilo pravi, da so sovražniki naskakovali brez uspeha in da so bili vsi naskoki z velikanskimi izgubami odbiti.

Rumunija.

Za sedanje razpoloženje v Rumuniji je značilen ta-le dogodek: Kralj Ferdinand je sprejel tajnika rumunske znanstvene akademije v avdijenci, ki je vprašal kralja, ali sedaj lahko za nekoliko časa odpotuje v inozemstvo. Kralj mu odgovori: „Lahko mirno odpotujete.“

Zetev v Rumuniji.

Gospodarski krogi v Rumuniji se prav pridno pečajo z prihodnjo žetvijo, katera obeta biti zelo ugodna. Velik del žetve je določen za prodajo v inozemstvo. Svota, ki pride pri trgovini z žitom vsako leto v Rumunijo, je zelo velika in znaša povprečno pol milijarde frankov. Ta svota je za Rumunijo izredno velike važnosti. Podpredsednik narodne banke Bibiscu se je v nekem strokovnem listu izjavil z veliko skrbjo o vprašanju nove žetve. Bibiscu se namreč boji, kaj bo z novo žetvijo v ožgled doseđanje gospodarske politike, ki ovira izvoz. On priporoča stavbo skladišč, v katerih bi se naj nova žetev shranjevala in bi se naj posestniku na njegovo željo na račun prodajne svote izplačal gofov znesek. Seveda so pri takih odredbah potrebne visoke svote. Radi tega je neki drugi v bucareških krogih zelo spoštovan Rumun, veleindustrijec Assan, proglašil Bibiscujev predlog kot nepopolen in tako tudi nezadosten. Assan piše med drugim v listu „Universul“: Državi je nemogoče staviti skladišča, da bi tako zadovoljila vse kmetovalce. V skladišča bi se zabilo ali investiralo toliko kapitala, ki bi glede višokosti bil enak skoro tretjini vrednosti vsega žita v Rumuniji. Najbolj pameten način, ki bi bil za vse ugoden, bi bil, ako se izvažanje žita olajša, a žita ne spravlja v skladišča. Pridelovanje žita ima namen, da se pridelki izvažajo in se denar spravi v promet, ne pa, da bi se blago spravilo v skladišča in nakopičilo na kprist bank in spekulantov. Dočim, ko ima Rusija samo osmi del svojih pridelkov na razpolago za izvažanje, pridelava Rumunija toliko žita, da lahko polovico svojega žita izvozi iz dežele. Letošnji žitni prebitok je v Rumuniji tako velik, da ga lahko uporabi Rumunija za prehrano prebivalstva za celo leto. Če se splošno računa vse letošnje žito, se dobi istega toliko, da se z eno žetvijo lahko preredi rumunsko prebivalstvo celo dve leti, ne da bi bilo treba k temu pritegniti one žitne zaloge, ki so preostale od rezerv v trgovini prejšnjih let. Rumunija plača z denarjem, ki ga dobiva za žito 80 odstotkov vsega uvažanega blaga in javnih dolgov. Če Rumunija ne bi izvažala žita, bi se vsak dan kljub ogromnim žitnim preostankom, bližala svojemu bankerotu.

Grčija in Italija.

Grški listi so polni izpadov proti Italiji ter navajajo žalitve, ki jih je Italija zadala Grčiji. Italija noče pripoznati grških pravic do Dodekaneza, temveč jih tepta z nogami. Italija hoče odtrgati severni Epir od materine dežele (Grčije), je zasedla Valono, da bi si kedaj lažje pridobila celo Albanijo, in hoče zasedeti tudi otok Chios, da bi položila svojo roko na grški del Male Azije.

Albanija.

Polurađni „Fremdenblatt“ izvaja, da je Avstrija sicer Italiji ponudila pri zađnjih pogajanjih svoj desintereselement glede Albanije, da pa seveda sedaj v polnem obsegu vzdržuje svoje pravice kot veselila, ki se je udeležila londonskih sklepov. Pri končni u-

reditvi albanskega vprašanja bo tudi Avstrija zraven.

Sedaj je v nekdanji Albaniji pet gospodarjev: Esad paša v Tirani in okrožju, Črnogorci v Skadru, Srbi v Draču, Grki v severnem Epiru in Italijani v Valoni.

Italija na Balkanu.

Italijansko časopisje besni, da so Črnogorci zasedli Skader in Srbi Drač. Iz Rima se poroča, da je Italija zaradi okupacije albanskega ozemlja vložila v Cetinju in Nišu resne ugovore.

Črnogorci zasedli Skader.

Listu „Giornale d'Italia“ se poroča iz Skadra dne 27. junija: Črnogorci so zasedli Lješ, malisorske vasi Selac in Kemal in so vkorakali v Skader. Zasedenje Skadra je bilo dogovorjeno med črnogorskim konzulom Martinovičem in Bib Dodo. Danes v jutro je izdala mestna uprava Skadra poziv na vse prebivalstvo, da slovesno sprejme črnogorsko vojaštvo in da mu gre nasproti. Črnogorci so vkorakali v mesto dne 27. junija opoldne. Na čelu vojaštva sta se peljala konzul in general. Nato je sledilo 1000 mož raznovrstnih čet, srbski pravoslavni duhovniki z zastavami in s križem, in končno glavna črnogorska armada in albanski četaši. Črnogorski generalni štab se je naselil v konaku in je naznanil mestnim zastopnikom, da se nahaja odslej naprej Skader pod črnogorsko upravo in le črnogorske postave so veljavne za Skader. Oddelek črnogorskih čet je zasedel beneško utrdbo in je tamkaj oddal od samega veselja nekaj salv.

Bolgarija in Turčija.

Med Bolgarijo in Turčijo se vršijo zelo resna pogajanja, ki ugodno uspevajo. Vendar še poročilo, da je turška posadka že odrinila iz Odrina, ne odgovarja dejstvom.

Švica in Vatikan.

Kakor Anglija in Nizozemska, bo tudi Švica v najkrajšem času ustanovila svoje poslaništvo pri Vatikanu.

Špansko in Portugalsko.

Na Španskem in Portugalskem postaja agitacija protozidarskih elementov, da bi se državi udeležili svetovne vojske ob strani četverozveze, vedno silnejša. Vladi se držita še korektno. Povsod so brezverci najhujši hujskači za vojsko proti nam.

Razpoloženje v Angliji.

V angleški spodnji zbornici je dne 30. junija ugleđni unionist Houston izvajal: Da nam primanjkuje topov in streliva, to je skrajno nečastno. Vojno ministrstvo menda misli, da bomo zavlačevali vojsko, kakor nasproti Burum, toda današnji položaj je popolnoma drugačen. Nikdar v naši zgodovini ni bil naš položaj tako obupen, kakor danes. Prejšnja vlada je storila vse, da bi s samozavestnimi poročili — kloroformirala deželo. Nova vlada mora povedati celo in polno resnico. Sedanji položaj na bojišču je neodločen. Ne izgleda, kakor da bi bili Nemci na iztočku poraženi. Ako se jim posreči, da vržejo Ruse nazaj, lahko pošljejo čete na zahodno fronto, izpadejo proti Calaisu, odtod s težkimi topovi obstreljujejo Dover in Folkestone ter pod kritjem topov v zraku ali po morju vpačejo v Anglijo. Govori se, da nas ščiti brodogeje. Galipoli je pokazal, kaj mornarica lahko stori, kaj ne.

Anglija in Amerika.

V Zveznih državah Severne Amerike je nastala velika agitacija, naj se Anglija prisili, da smejo Amerikanci tudi z Nemčijo prosto trgovati. Angleška blokada Nemčije se naj omeji. Nekateri so mnenja, da bo ameriška vlada pri Angliji tudi v tem smislu posređovala.

Amerika orožarna za četverospozrazum.

Pariški list „Temps“ objavlja pogodbe, katere je sklenil četverospozrazum z različnimi ameriškiimi fir-

mami, da zalagajo z orožjem in z drugimi vojaškimi potrebščinami četverosporazum. V mesecu maju je naročil četverosporazum v Ameriki za 400.000.000 dol. orožja in streliva in za 500.000.000 dolarjev drugih vojaških potrebščin, kot konj, avtomobilov itd. Prvokrat je naročil četverosporazum v Ameriki 5.000.000 šrapnelov v vrednosti 83.000.000 dolarjev, Rusija je pa naročila v Ameriki 30.000 avtomobilov.

Tajna mirovna pogajanja v Parizu.

Listu „Brüsseler Anzeiger“ se poroča dne 30. junija iz Pariza: Pariška policija je razpustila tajno mirovno posvetovanje, ki se je vršilo v mestni hiši v Parizu. Tajno mirovno posvetovanje so sklicali zastopniki Pariza.

Raznoterosti.

Drugo polletje se je pričelo, a mnogi naši naročniki še niso obnovili naročnine, oziroma niso poravnali dolžne naročnine. Upamo, da bodo cenjeni naročniki upoštevali, da je izdajanje časopisov v vojskem času združeno z velikimi težkočami. Druga podjetja so ustavila vse liste, ker so se zbalala stroškov. Mi se nismo zbalali stroškov, ker slovensko ljudstvo ravno sedaj potrebuje zanesljivega časopisja. Zaradi tega prosimo vse cenj. naročnike, da blagovolijo naročnino točno poravnati, da jim ne bo treba lista u. staviti. Ob tej priliki vabimo tudi vse domoljubne Slovence in Slovenke, da se naročijo na naš list, ki se je kljub kratkemu obstoju že povsod do splošnega ugleda. „Straža“ stane za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta 2 K 50 v. Naslov za naročila: Upravništvo lista „Straža“, Maribor.

Ustavljeno sodno postopanje. Proti uglednemu mariborskemu zdravniku dr. Iv. Turšiču se je radi pomanjkanja kaznjivega građiva popolnoma ustavilo vsako nadaljno sodno postopanje.

Iz pošte. Poštni praktikantinja Amalija Živko in Antonija Kolarič sta imenovani za poštni oficijantini in sicer prva za Eisenerz in druga za Marijino Celje.

Sekovski knezoškof dr. Schuster bo obhajal 9. julija 50letnico duhovništva.

† **Ivan Sinčič.** V Gorici je na tifusu umrl medicinec Ivan Sinčič, član katoliškega akademičnega društva „Danica.“ Sinčič je bil kot praporščak ranjen na severnem bojišču. Ko je ozdravil, je bil dodeljen sanitetnemu oddelku v Gorici.

Poročnik Elsbacher padel. V bojih pri Tolminu je padel finančni tajnik štajerskega deželnega finančnega ravnateljstva, poročnik Viktor Elsbacher. Padli je bil član znane slovenske trgovske rodbine v Laškem trgu. Kot poročnik je bil prideljen artileriji. Star je bil 44 let.

Strokovni učitelj Zidanšek ranjen. V bojih pri Okni v Bukovini je bil dne 21. junija ranjen v desni bok strokovni učitelj Josip Zidanšek.

Grof Sternberg težko ranjen. Z Dunaja se poroča, da je bil prejšnji državni poslanec češki grof Sternberg na južnem bojišču težko ranjen.

Črnovojniki letnikov 1878 do 1886 vpoklicani šele 16. avgusta. Domobrantsko ministrstvo razglašja, da se je za 15. julij določeni vpoklicati avstrijskih črnovojnikov, rojenih v letih 1878 do 1886, ki so bili pri naknadnih prebiranjih spoznani za sposobne, preložil na 16. avgust. Torej tem črnovojnikom ni treba vstopiti v vojaško službo 15. julija, kakor je bilo z razglasom dne 12. junija določeno, ampak šele 16. avgusta. Istotako tudi bosansko-hercegovinskim črnovojnikom ni treba vstopiti v vojaško službo dne 15. julija, ampak se šele dne 16. avgusta prigrasiti pri istem dopolnilnem okrajnem poveljstvu, h kateremu spada kraj njihovega bivališča. Uradni razglašja o preložitvi teh črnovojniških vpoklicanj se bodo prihodnji javno nabili. Vseled te preložitve bo mogoče, da se letošnja žetev pravočasno spravi pod streho. — Ta odredba domobrantskega ministrstva je z ozirom na veliko pomanjkanje delavskih moči in z ozirom na važnost spravljanja letošnje žetve velike važnosti in jo toplo pozdravljamo.

* **Dva sina in 14 vnukov v vojni.** Kmet Gampenrieder pri Bolcanu ima dva sinova in 14 vnukov v vojni. Gampenrieder je 93letni starček in bi bil šel rad sam v vojno, kar pa seveda ni mogoče, a zelo ga veseli, da sta šla njegova dva sinova, ki sta tudi že priletna, v vojno proti staremu sovražniku. Dva vnuka sta na bojnem polju že padla junaške smrti.

O goriskem deželnem odboru se je ponovno poročalo, da se nahaja na Dunaju. Na Dunaju so: deželni glavar dr. Faidutti, deželna odbornika dr. Pinavog in dr. Flego, deželni tajnik dr. Grusovin in računski ravnatelj Evgen Kavčič. V Lipnici pri Gradcu, kamor se pošiljajo begunci iz Gorice, sta deželna uradnika Karol Cigoj in Mengeli, drugi uradniki so v Gorici in uradujejo dalje, kakor navadno.

Sv. Gore pri Gorici. Požar je uničil samostan in romarsko cerkev pri Sveti Gori. V svetogorski cerkvi je pokopan naš rojak kardinal Missia.

Hrabri D'Annunzio! Je že šel na trimesečni dopust! Ta žid je bil pred vojsko z jezikom najhrabrejši. Potem se je hotel vojskovati kot priprost pomorščak za „mare nostro.“ A se je zbal mokre vode in se oglasil za pehoto. Toda v fronto ni šel, ampak čakal, da je imenovan poročnikom. In sedaj ko ima poročnikovo plačo zagotovljeno, je šel ne na fronto, ampak na — dopust!

Italijani so odpeljali grofico Latour, ki se je nahajala na svojem goriskem gradu Rusič. Grofica Latour ima tudi na Koroškem posestva.

Lahi na Dunaju. Vojna z Italijo je povzročila tudi v dunajskih ulicah mnogo izprememb. Na Dunaju je bilo mnogo takozvanih laških restavracij, kjer se je prodajalo italijansko vino. Mnoge izmed teh restavracij so imele italijanske napise, ki so zdaj izginiti in kar čez noč so postale iz teh italijanskih restavracij španske restavracije, ki prodajajo „pristno špansko vino.“ Mnogi italijanski trgovci, ki imajo italijanska imena, imajo pri vходу vidno označbo, da so dobri avstrijski podaniki.

Pred dobrimi sto leti je francoski cesar Napoleon peljal veliko armado na Rusko in v tej armadi so bili tudi slovenski vojaki, kajti takrat je bil večji del slovenskih dežel pod francoskim gospodstvom. Zdaj čitamo v nemških listih zanimiv spomin na tisto vojno. Pri Smolensku je bilo treba napraviti juriš. Na razpolaganje sta bili dve brigadi, ena neapolitanska in ena ilirska, to je slovenska. Napoleon je tedaj rekel: „Na Neapolitance pihnem — Ilirci naj jurišajo.“ Tako je torej Napoleon cenil italijanske in slovenske vojake.

Določitev cen za koruzno moko. Štajersko cesarsko namestništvo nam naznanja: Na podlagi v ministrski odredbi danega pooblastila je štajersko namestništvo določilo, da se pri zmlatvi koruze „činkvatin“ (koruza „činkvatin“ je drobnozrnata in ima med vsemi koruznimi vrstami najbolj čvrsto zrno) zmlati sme iz nje k večjemu 12% zdroba. Od 100 kg koruze „činkvatin“ se torej sme dobiti samo 12 kg zdroba, ostalo pa se mora zmlati za moko, in sicer 45% kot izvleček za polento in žgance, ostala moka pa se napravi kot navadna moka, pripravna za mešanje k krušni moki. Dovoljeno pa seveda je, da se sme tudi večje množine moke, določene za mešanje k krušni moki, izmleti iz koruze. Pri zmlatvi bele koruze sme se k večjemu 41% vzeti za zdrob. Za navadno koruzo pa velja 8% kot najvišja mera za pridobitev zdroba. Istočasno je namestnija, kakor svoječasnno za pšenično, rženo in ječmeno moko v veletrgovini določila za koruzno moko sledeče najvišje cene: za „činkvatin“-zdrob 70 K 80 v, moka za polento iz „činkvatina“ 64 K 86 v, navadna moka iz „činkvatina“ 48 K 85 v, zdrob iz bele koruze 70 K 80 v, navadna moka iz bele koruze 53 K 60 v. Za moko in zdrob iz navadne koruze velja cena 48 K 85 v. Za pšenični zdrob je določena ista cena, ki je bila svoj čas določena za fino pšenično moko za peko, t. j. 73 K 30 v. Cene veljajo za 100 kg čiste teže in sicer pri mlinih. Za drobno prodajo se k gorej omenjenim cenam pridenejo stroški pri prevozu, drugi stroški in dobiček, ki je v trgovstvu običajen. Ako so mlinarji svoj čas koruzo na Ogrskem kupili za višjo ceno, smejo do 10. julija moko iz iste koruze prodajati za ceno, ki odgovarja nakupni ceni koruze s pridačkom stroškov in običajnega trgovskega dobička. Od 10. julija naprej se v nobenem slučaju ne smejo za vse vrste koruznih izdelkov zahtevati višje cene, kot je uradno določeno. Uporaba označb moke, ki so različne od gorej imenovanih, je nedovoljena. Politične oblasti I. instance imajo naročeno, da strogo pazijo na natanko izvršitev te odredbe.

Poraba moke in kruha. Zopet opozarjamo, da je ministrstvo notranjih del izdalo novo naredbo, s katero preminja sedaj veljavne določbe o porabi moke in kruha za tiste, ki so zaposleni pri žetvi in sploh za ljudi, ki opravljajo težka dela. Za ljudi, ki delajo pri žetvi, je bilo doslej določeno, da smejo porabiti 300 gramov žita na dan, odslej bodo do 1. septembra smeli porabiti 500 gramov žita ali 400 gramov moke na dan. Drugi ljudje, ki opravljajo težka dela, so smeli doslej porabiti približno 200 gramov moke na dan, odslej bodo smeli porabiti na dan 300 gramov.

Vagon pšenične moke zaplenjen. V Eggenbergu pri Gradcu je uradna komisija zaplenila v neki trgovini vagon bele pšenične moke. V trgovini so prodajali moko 1 kg po 2 K 40 v.

Promet za klavno živino na Štajerskem. C. kr. ptujsko okrajno glavarstvo je poslalo vsem občinskim predstojništvom, poveljstvom orožniških postaj in živinozdravnikom sledeče navodilo, ki ima veljavo za celo Štajersko: Izvedelo se je, da mnogi živinski trgovci ne vodijo nobenih zabeležnic, v katere se v smislu § 3 ministrskega ukaza z dne 8. maja 1915, drž. zak. št. 115, morajo vpisati vsi kupi in pa vse prodaje z navedbo plačane in dosegle cene. Občinskim predstojništvom in orožništvu se torej dodatno k tuuradnemu ukazu z dne 31. maja 1935, št. 17064, naroča, da najstrožje nadzorujejo izvršitev imenovanega ukaza sploh in posebno glede pisanja v zabeležnice, ker le s tem se lahko z vso močjo deluje proti pretiranim cenam. Ob tej priliki se v smislu uka-

za namestništva z dne 5. junija 1915, št. 12 487—103, zadevajoč promet za klavno živino na Štajerskem, odredi, da se bo v bodoče na živinskih potnih listih od strani občinskega urada izdanih listov zaznamovala približna teža in kupna, oziroma prodajna cena.

Izvoz živine iz Koroške prepovedan. Da se zagotovi potreščine za armado in da se stanje živine na Koroškem ne zmajša, je koroška deželna vlada izdala odredbo, s katero se prepoveduje izvoz goveje živine in svinj iz Koroške. Županom je odvzeta oblast izdajati živinske potne liste. Odslej naprej bodo izdajale le politične okrajne oblasti živinske potne liste na Koroškem. Izvzeta od te naredbe je goveja živina, ki je namenjena za vojaštvo, kar se pa mora dokazati.

Jajca za Nemčijo. Za meso je pri nas čedalje težje in bo še težje. Glavni vzrok temu pomanjkanju, iz katerega je nastala huda tuginja, je pač ta, da se je v prvih mesih vojne silno mnogo živine in prašičev izvozilo iz naših krajev. Tako se je zgodilo, da so n. pr. v Monakovem klali kranjsko živino in se je tam meso ceneje dobilo, kakor pri nas doma. A zdaj poročajo listi, da je sklenjen dogovor, vsled katerega pojde vsak mesec 150 vagonov jajc iz Avstrije in Ogrske v Nemčijo.

Ustavljen brzozavni promet na štajerskih poštah. Iz vojaških ozirov je ustavljen od dne 1. julija t. l. nadalje do preklica ves zasebni brzozavni promet na sledečih štajerskih poštnih uradih: Pišcece, Sv. Jurij ob Taboru, Studena, Séewiesen in na več drugih srednje- in gornještajerskih poštnih uradih.

Za vse, ki imajo opraviti s pošto. Od 25. junija 1915 dalje so vse poštno pošiljave, ki se pošiljajo na Kranjsko ali se od tam pošiljajo v druge dežele, podvržene vojaški cenzuri. To se daje z naslednjimi ukazili obče na znanje: 1. Pisma in denarna pisma se morajo odprta oddajati na pošto; 2. na vsakem pismu ali denarnem pismu, kakor tudi na vsaki poštni dopisnici morajo biti razločno zaznamovani ime in priimek in natančna adresa stanovanja dotičnega pošiljatelja; pomanjkljivo opremljena pisma se ne razpošiljajo; 3. strogo je prepovedano komu pisati o vojaških predmetih, če so tudi navidezno nedolžne vsebine, kakor: o dohodu in odhodu častnikov, o izvršeni nastanitvi vojakov itd. Razširjevalcem takih novic preti strogo kaznovanje tudi takrat, kadar te novice nimajo nobenega hudega namena; ovojji se morajo odprto oddajati, tako, da se poštni, oziroma cenzurni uradnik, more takoj o vsebini prepričati. Te ovoje za prvo stranke v njegoví navzočnosti. Ovojem in denarnim pismom se nikakor ne smejo privedati pismena naznanila. 5. Odrezki poštnih spremnic in poštnih naznak ne smejo obsegati nobenih pismenih naznanil, tudi zašegadelj, da se stranke obvarujejo škode in kaznovanja, se nujno priporoča izpolnjevanje predstojeh predpisov. — Enaka določila bodo menda v kratkem stopila v veljavo tudi za Štajersko.

Oddaja pridobinskih izjav za dobo 1916-1917. C. kr. finančno deželno ravnateljstvo nam je poslalo sledeči razglas radi oddaje pridobinskih izjav za priredbeno dobo 1916—1917. Vsakdo, ki je podvržen občni pridobini, ima vložiti za vsako pridobitno podjetje ali na dobiček mereče opravilo, katero izvršuje, tekom mesca julija 1915 pridobinsko izjavo. Pridobinske izjave je pismeno vložiti posluževaje se uradnih obrazcev ali ustmeno na zapisnik podatki v Gradcu pri c. kr. davčni administraciji, izven Gradca pri c. kr. okrajnem glavarstvu ali pri c. kr. davčni oblasti. Uradni obrazci in navodilo za sestavo pridobinskih izjav se dobijo brezplačno pri davčnih oblastih in davčnih uradih. Ustmene izjave naj se podajo kolikor mogoče v prvi polovici mesca julija. V pridobinski izjavi se naznanijo obratne razmere v času od 1. julija 1914 do 30. junija 1915; ako obrat še ni obstojal eno leto, naznanijo se obratne razmere v času obstanka z ozirom na spremembe, ki se pričakujejo v prihodnjem letu, Kdor naznani vedoma neresnične podatke ali zamolči bistvene obratne znake, se kaznuje.

Ruski častnik ušel s pomočjo graških bolniških strežnic. Nemški avstrijski listi poročajo: Pred par dnevi je ušel iz Knittelfelda ruski nadporočnik Vladimir Liebermann. K temu se poroča: Poizvedovanja so dognala, da je pri begu sodelovalo več dam. Častnik se je bil zdravil v Gradcu kot ranjenec, in ko je bil zdrav, so ga spravili v častniški ujetniški tabor v Wasserbergu. Zdi se, da so se vršile priprave za njegov beg že za časa, ko je bil v Gradcu v bolnišnici, in sicer s sodelovanjem več prostovoljnih strežnic, med katerimi so se nahajale tudi v Gradcu dospete begunke. Načrt za beg je odkril neki višji štabni zdravnik, a bilo je že prepozno. Prizadete strežnice so odpustili iz strežniške službe.

Ujeti Rotšild grabi seno. „Bayerische Kurir“ poroča: Med vojnimi ujetniki v ujetniškem taborišču je tudi eden izmed pariških Rotšildov, ki je zašel s svojim avtomobilom v nemško ujetništvo. Ta gospod dobiva vsak dan po več zavojev delicates, sladkarij, konjaka, finega vina (označen kot mazilo za lase in ustna voda). Za tega „visokega gosta“ je interveniralo celo špansko poslaništvo, toda s takim uspehom, da je moral takoj naslednjega dne, ob štirih zjutraj, iti z drugimi ujetniki vred seno grabiti, vsekakor na zdravo, čeprav zanj nenavadno delo!

* **C. † M. † B.** Pri prodiranju zavezniških čet mesca maja v Galiciji so opazovali vojake, kako poljski in rusinski kmetje hite pisati na hišna vrata začetnice treh kraljev Gašparja, Mihe in Boltažarja —

hšnih patronov in varuhov, kar je bilo pod rusko vlado iz neznanih vzrokov prepovedano. Nemški vojniki, ki te navade ne poznajo, so začudeno vpraševali, kaj naj črke C, M in B pomenijo. Naši fantje so jim odgovorili z dobrim in značilnim dovtipom: „O, kmetje pišejo ime na galiških patronov C = Conrad-Hötendorf M = Mackensen in B = Boroevič.“ Ti trije vojskovođe so postali res pravi varuhi in rešitelji Galicije.

* **Od kod izvira „komis“?** Oče „komisa“ ni nihče drugi, nego slavni vojskovođa iz 30letne vojne Wallenstein. Ko je leta 1628 taboril pred Strassburgom, je prisilil občine, v katerih njegova armada ni bila nastanjena, da so kot nadomestilo dobavljali kruh za armado. Da bi se dobave pravilno razdeljevale, so ustanovili komisijo, ki je sprejemala moko ter nadzorovala pečenje kruha. Ker so kruh dobavljali vojaki od te komisije, so ga imenovali komisni kruh ali komis.

Odkrito priznanje. Neke alzaške obmejne vasi v Vogezih, ki so je bili zasedli Francozi, so se zopet polastili nemški vojniki. Po svoji navadi so bili Francozi odpeljali župnika, učitelja in župana kot talce neznano kam. Pred šolsko poslopje prijezdi nemški častnik, ki je imel opravilo pri ondi nastanjenem poveljstvu. Šolska mladina se je veselo gnetla tam okoli. Urno skoči živahen deček k častniku, da bi mu konja držal. Za plačilo je dobil lep kos kruha, ki ga je v vasi itak bilo že zelo malo. Postrežljivi deček je častniku marsikaj povedal o francoskih vojakih. „Le povej mi po pravici“, vpraša slednjič častnik, „koga imate vi dečki rajši, ali Nemce ali Francoze?“ — „E, č' Francoze“ (gotovo Francoze), se odreže deček. — „Kako pa to?“ — „He, di han doch unsern Herrn Lehrer mit furt gnumme!“ (Ker so nam odpeljali učitelja.)

Zanimiv pojav bolezn. Iz Inomosta poročajo: Profesor Karol Mayer, predstojnik psihijatrične klinike inomoške univerzitet je predstavil znanstveni družbi zdravnikov nekega vojaka, ki je po mnenju zdravnikov iz strahu vsled eksplodiranja neke granate zaspal. Vojak je iz Bosne ter so ga iz severne ga bojišča prepeljali najprvo v Bolcan, pozneje pa v Inomost mesca marca. Nahaja se v vednem spanju, je jako suh ter ga morajo le umetno živiti. Z vednim elektriziranjem se namerava ta pojav odstraniti. Doseglo se je s tem že močnejše požiranje. Proti vzbujanjem s šivanko v nos, roke, konce prstov in posebno na hrbtu je ta speči vojak popolnoma neobčutljiv.

Maribor. Cela varnostna služba mesta Maribor je izročena mariborskemu okrajnemu glavarstvu.

Maribor. V krvavih bojih pri Plavah na italijanskem bojišču je padel v Mariboru dobro znani stotnik Dürr, ki se je posebno odlikoval. Dürr je bil pri svojem opazovalniku na važni višini, odkoder je opazoval potek bojev med našimi in Italijani. Sovražnik ga je izsledil in poslal proti njemu 4000 streliv. Dürr je bil še pred smrtjo brzozjavno obveščen, da mu je cesar v znak njegove izredne hrabrosti podelil visoki red železne krone.

Maribor. Gališki begunci v Mariboru in okolici so priredili v soboto, dne 26. junija predpoldne, v frančiškanski cerkvi v Mariboru slovesno zahvalno službo božjo s pridigo v poljskem jeziku povodom zasedenja Lvova, gališkega glavnega mesta. Pridigoval in službo božjo je opravil rimsko-katoliški katehet Dominik Chwojka iz Kachisz. Sklepno po pridigi so zaklicali v cerkvi zbrani poljski katoličani navdušene slava-klice na Njega cesarske in kraljevo apostolsko Veličanstvo, na zavezniške armade in na skorajšnje popolno očiščenje Galicije od sovražnika. Po službi božji se je podala deputacija poljskih beguncev na mariborsko okrajno glavarstvo ter prosila vođjo okrajnega glavarstva, da sporoči pred prestol Njegovoga Veličanstva izraz čuvstev najudanejšega in neomejenega spoštovanja ter je zajedno izrekla tudi najudanejšo zahvalo za dobroto in naklonjenost, katere so udeležni gališki begunci zlasti v mariborskem političnem okraju vsled dobrosrčnosti eks. grofa Clary, cesarskega namestnika Štajerske. Zajedno je deputacija predložila brzozjavko, v kateri je prosila, da se sporoči za rešitev poljskega glavnega mesta iz rok dednega sovražnika Poljakov, Njegovi cesarski Visokosti feldmaršalu nadvojvodi Frideriku najudanejša zahvala. Nato je došla dne 29. junija sledeča brzozjavka na mariborsko okrajno glavarstvo: „Njegova presvitla cesarska Visokost gospod feldmaršal nadvojvoda Friderik se kar najbolje zahvaljuje poljskim beguncem, nastanjenim v mariborskem političnem okraju, za predloženo patrijotično poklonstvo in upa, da se bo moglo to težko preskušeno prebivalstvo kmalu vrniti na svoje domove. Na visoko povelje krilni pribočnik podpolkovnik pl. Lorx.“

* **Maribor.** Dne 25. junija je tukaj umrl izdelovalec dežnikov Franc Petrossi, star 84 let. — V Reiserjevi ulici je pri stavbi tamošnjega šolskega poslopja padel z zidarskega odra 47letni dninar Andrej Vogrin. Zlomil si je spodnjo stegno. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Sv. Jurij ob Pesnici. Semkaj je dne 12. junija došlo 100 ruskih vojnih ujetnikov, ki pridno delajo v vinogradih in na poljih. Z našimi ljudmi se prav dobro razumejo in posebno rado vse poslušajo njihovo petje, najbolj pa še skupno večerno molitev — tudi popevajo — z očenajem in češčenomarijo; za sklep navadno zapojejo svojo himno. Dne 18. junija je prišlo še 50 drugih ujetnikov, ki so pa sami Tataři: ne pojo nič, a kakšni bodo za delo, se bo še le videlo. Vkljub tem 150 delavskim močem jih je še premalo,

vsí so oddani. — Dva Rusa sta zbolela na sumljivih znakih pegastega legarja. O enem je malo upanja, da bi okreval.

Ljutomer. Konjereja v Ljutomeru je že zelo stara. Zadnjih sedem let deluje za povzdigo konjereje posebna zadruga, ki vodi poseben rodovnik, ureja in omejuje prodajo posebno dobrih kobil izven zadrugnega okoliša, dovoljuje posojila za nakup kobil za plemo, prireja dirke itd. Kako dobro uspeva ta reja, se vidi — ne glede na ugodne cene — že iz tega, da so mečki posestniki zadnja leta povprečno prejeli za 9 t soč kron premij samo pri dirkah. V okolišu zadruga je porazdeljenih 20 žrebcev. Tudi pri dunajskih dirkah so bili ljutomerski konji že večkrat odlikovani. Pred šestimi leti se je ustanovila še posebna zadruga za vzrejo žrebet; njen namen je osobito skrbeti za umno rejo mladih živali z napravo posebnega dvora in sicer pred vsem v interesu remontiranja. Doslej je imelo remontiranje jako povoljne uspehe; konjerejem se plačujejo triletna in štiriletna živali po zelo ugodnih cenah. Dvor za žrebeta se je bil priredil že pred šestimi leti čisto priprosto kot poletni pašnik s hlevom za silo. Sedaj pa je zadruga zgradila nov, modernim zahtevam ustrezajoč hlev za okoli 100 žrebet. Zadruga ima okoli 30 hektarjev sveta za pašo.

Št. Lovrenc na Dravskem polju. Iz vojnega ujetništva na Ruskem se je oglasil praporščak 55. pešpolka Stanko Šorn, sin nadučitelja pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Nekako do srede aprila je služil pri 27. domobranskem polku in vsled bolezni blizu 4 mesce v Ljubljani, dne 11. aprila pa je zopet odrinil v Karpate; tam so ga premestili k 55. pešpolku, kjer je primanjkovalo častnikov, zmožnih kakkega slovenskega jezika, ker so v polku sami Poljaki. Pogrešan je bil že od 29. aprila. Pravi, da mu gre dobro.

Ponikva ob južni žel. Tukaj se je začasno naselilo več slovenskih rodbin z Nabrežine in s Trsta. Prebivalstvo je svoje slovenske rojake z jadranske obali prav prijazno sprejelo.

Celje. Mestni urad razglša, da se mora v svrhu zabranitve razširjenja kužnih bolezní muhe kolikor mogoče uničevati. Gnojne jame in greznice se morajo tako skrbno in natanko pokriti s pokrovom, da ne more skoz nobeno špranjo mušja zalega. Gornje plasti gnoja se morajo vsak teden enkrat z apnenim beležem ali zredčeno surovo klarbolovo kislino politi. Hlevi, posebno stene v hlevih se morajo najdalje do dne 1. avgusta z apnenim beležem pobeliti. Vzeti se mora 5 kg ugašenega apna na 100 litrov vode. Kdor se teh uradnih navodil ne bo držal, se pa lahko kaznuje z globo 200 K ali z zapornom 14 dni.

Celje. Dne 29. junija je umrl upokojeni učitelj tukajšnje mestne deške šole, Jakob Gorjup, v 63 letu svoje starosti.

Celje. Vojaško poveljstvo v Celju naznanja, da se bo v soboto dne 3. julija potom licitacije prodalo 43 tovrstnih živali. Prodaja se bo vršila na slavnostnem tržniku. Začetek ob 9. uri dopoldne.

Mozirje. Tu se je naselila čevljarska zadruga iz Mirna pri Gorici. Delavci stanujejo v bližini Vrboveca.

Zadnja poročila došla v petek dne 2. julija. Papež in vojska.

Framasonstvo je s tem veliko doseglo, da je neposreden stik med Vatikanom in katoličani izven Italije pretrgan. Sedaj smo navezani v prvem trenotku le na poročila framasonskih listov. Tako je bilo glede interviewa, ki ga je imel s papežem časnikar Latapie, sotrudnik lista „Liberte.“ Toda sedaj prinašajo listi zopet poročilo, da je državni tajnik Gaspari označil Latapijevo poročilo kot netočno, tuintam potvarjeno. Zato je treba skrajne previdnosti glede vsega, kar se sedaj piše o papežu. Gaspari je nadalje izjavil, da je bil Latapie zadnji časnikar, katerega je papež v sedanjih vojski sprejel. To je pri sedanjih prometnih razmerah gotovo najboljšo.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Uradno se razglša dne 1. julija:

Rusko bojišče.

V izhodni Galiciji se nadaljujejo boji ob Gnili Lipi in na ozemlju izhodno od Lvova. Naše čete so prodirale na več mestih na višinah izhodno od Gnile Lipi in udrele vsa različna postojanka. Istotako se je posrečilo zavezniškim četam, zasesti po hudih bojih nizdol Rochatina izhodni breg.

Ob Dnjestru vlada popolen mir.

Na ozemlju ob izvirku Wieprza so zasedle naše čete Zamose. Zasedle so istotako vse višine, ki se nahajajo na severni strani nižine Tanewa.

Zahodno od Visle so naše čete zasledovale umikajoče se Ruse notri do Tarlowa.

Ves plen zavezniških čet, ki se bojujejo na severu-izhodu pod avstrijskim poveljstvom, znaša mesca junija: 521 častnikov, 194000 mož. 93 topov, 364 strojnih pušk, 78 municijskih vozov, 100 poljskih železniških vozov i. t. d.

Italijansko bojišče.

Včeraj dne 30. junija popoldne ponovljeni splošni napad več sovražnih infanterijskih divizij na naše posojanke ob robu gorske planote Doberda je bil povsod odbit, pri čemur so imeli Italijani težke izgube. Glavni sovražni sunek je bil naperjen proti bojni črti Zagrad-Monte Cosich (severno-izhodno od Tržiča). Pri Selcah in Vermeiglianu so udrli Italijani v naše prednje strelske jarke. Protinapad naše hrabre infanterije je pa zopet pognal sovražnika nazaj v dolino.

Obronki gore Monte Cosich so pokriti s padlimi Italijani. Sunek, ki so ga napravili Italijani zvečer na višine izhodno od Tržiča, napad severno-izhodno od Zagrada in več manjših sunkov na mostno utrdbo pri Gorici je bilo istotako odbitih.

Po teh porazih sovražnika je zavladal mir. S polnim zaupanjem so naše neomajljive čete, v trdni posesti vseh svojih postojank, pripravljene za nove boje.

Na severnem ozemlju reke Soče in ob koroški meji se nadaljujejo artlerijski boji.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Iz velikega vojnega stana se dne 1. julija poroča:

V srditem boju so čete generala pl. Linsingena včeraj, dne 30. junija, zavzele z naskokom rusko postojanko izhodno od Gnile Lipi med Kunisze in Lusynce in severno od Rochatina (leži ob reki Gnili Lipi). Ujetih je bilo 30 častnikov in 2328 mož, zaplenjenih 5 strojnih pušk.

Tudi izhodno od Lvova so udrle avstrijske čete v sovražno postojanko.

Armade generalfeldmaršala pl. Mackensen nadaljujejo svoje prodiranje med rekama Bugin Vislo. Tudi na zahodni strani se Rusi umikajo po bojih, ki so na nekaterih mestih srđiti. Zavezniške čete prodirajo na obeh straneh reke Kamienne za umikajočimi se Rusi.

Ves plen zavezniških čet generala pl. Linsingena, feldmaršala pl. Mackensena in generala Woyrscha znaša mesca junija: Ujetih 409 ruskih častnikov in 140650 mož, zaplenjenih 80 topov in 268 strojnih pušk.

Italijanska ofenziva izjalovljena.

V rotterdamskem listu „Nieuwe R. Courant“ opisuje vojaški sotrudnik lista, general Schneider, položaj Italije sledeče: Italijani ne pridejo nikamur. V prvem mescu vojne niso dosegli nobenih uspehov, pač pa so imeli le samo izgube. Zdi se pa, da računa italijansko armadno vodstvo še z nadaljnjimi težkimi izgubami. Če bo Italija, ne da bi se izpostavila velikanskim izgubam, v stanju, si izvojevati v poznejšem času uspehov, je zelo dvomljivo. Avstrija že prenaša bremena vojske eno celo leto, toda njena vojaška moč je ravno tako neoslabljena, kakor pred vojsko.

Italijani so sicer zasedli nezavarovano avstrijsko ozemlje, toda o kakem nadaljnem prodiranju se sploh ne more govoriti. Italijansko napadalo prodiranje se je — o tem naj nihče ne dvomi — izjalovilo. Vojska Italije z Avstrijo ne bo prav nič uplivala na splošni evropski vojni položaj. Pretveza, češ, Italija se je spustila nepravilno v vojsko, je neutemeljena.

Spraviti Trst v svojo oblast, je glavni strateški smoter Italije. Tukaj bi moral general Cadorna narediti z velikansko močjo. Ako pa tega ne bo mogel izvesti, bodo začele avstrijske armade prodirati v Benečijo in njene zastave bodo zavihrale v staroslavni Benetkah.

Car govori.

Car je izdal na ljudstvo oklic, s katerim zatrjuje, da bo se vojska nadaljevala, dokler ni sovražnik poražen. Pozivlja vse stanovce, posebno industrijo, da sodeluje (municije manjka!). Obeta, da se bo skrbelo za aprovizacijo in da se avgusta mesca skliče duma. Te obljube so znamenje, da je ljudstvo nezadovoljno.

KNJIZEVNE NOVOSTI.

„Iz dni skrbi in žalosti.“ Slovenski mladini in priprostem ljudstvu v pouk in zabavo. Napisal Anton Kosi v bojnem letu 1914-1915. Cena 45 vinarjev. Izdal in založil pisatelj v Središču. Natisnila tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Ta knjižica obsega igrokaz „Po mobilizaciji doma“, ki se je pisatelju dobro posrečil, ker ni samo prijetno razvedrilo čitatelju, marveč tudi v koristen pouk, ki je v sedanjem času zelo potreben, zlasti v dvojnem oziru: navdušuje namreč za pridno delo otrok in poslov, upošteva pa tudi versko čustvo (Molimo za našega dobrega cesarja, prosimo Boga za srečen izid vojske, molimo za naše vojake . . .). „Dva ujetnika — rešena“ svari pred žganjem. V prvem delu se opisujejo „Slovenske gorice“, v drugem pa, kako je vojna rešila moža iz roke žganjepitja. „Domača zemlja“ uči ljubezen do rodne grude. Knjižico toplo priporočamo šolam in izobraževalnim društvom!

Za katehete in pridgarje. Z dovoljenjem kn.-šk. ordinariata lavantinskega je izšel v založbi tiskarne sv. Cirila v Mariboru življenjskega novega papeža, pod naslovom: „Sv. Oče Benedikt XV.“ Priredilo je spis zelo zanimivo in uporabno uredništvo „Slovenskega Gospodarja.“ Čeprav obsega knjižica dve polli, 36 strani, vendar se ji je nastavila malenkostna cena 10 vin. za izvod, po pošti 13 vin., koji znesek se blagovoli vpsolati v pošt-nih znamkah na tiskarno. A tudi kdor ni katehet ali pridgar, naj si oskrbi lepo knjižico, ker je dosedaj edini slovenski življenjskega novega papeža.

Tretji natis „Nemščine brez učitelja.“ I. del: Nemška slovnica za samouke. Ze drugi natis te knjige se je vsestransko tako prikupil, da se ga niso posluževali le samouki, temveč se je jel bolj in bolj širiti tudi v šolah, kjer je nudila knjiga, kot najpriročnejša za pouk nemščine, učiteljem izdatno pomoč. Tako se je pokazala silno hitro potreba tretjega natisa, ki je ravnokar izšel. Ta natis je še neprimerno boljši od drugega, tudi je za 24 strani pomnožen. Cena pa je ostala nespremenjena in znaša K 1.20 za broširan izvod. Drugi in tretji natis te knjige je izdal spreten večak na podlagi dolgoletnihkušenj. Dobi se tudi še drugi del „Nemščine brez učitelja“, ki je bolj praktičnega pomena in obsega slovensko-nemške razgovore za razne stanove, prilike in potrebe; tudi drugi del velja broširan K 1.20. Oba dela skupaj vezana v celo platno pa veljata samo K 2.30. — Dobiva se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

„Sv. Križev pot za vojni čas.“ Ta knjižica se zopet dobiva v Cirilovi tiskarni v Mariboru. 100 komadov stane s poštnino vred 7 K 50 v, 50 komadov 4 K, 25 komadov 2 K, 10 komadov 90 v. Denar naj se pošlje naprej ali pa v znamkah.

Maribor. Od dne 23. junija se je na progi južne železnice upeljal zopet stari vozni red, kakor v mirnem času. Iz Maribora proti Gradcu vozijo naslednji osebni vlaki: ob 5.23 zjutraj, 9.47 dopoldne, 1.02 in 4.14 popoldne ter ob 8.05 zvečer, brzovlaka vozita ob 2.44 popoldne in 3.15 zjutraj. — Iz Maribora proti Ljubljani osebni vlaki: 8.13 zjutraj, 7.30 in 12.00 po noči, brzovlaka ob 3.03 zjutraj in 2.28 popoldne. — Iz Maribora proti Celovcu osebni vlaki: 3.25 zjutraj, 10.14 dopoldne in 7.55 zvečer ter brzovlaka 1.50 zjutraj. — Iz Gradača pripeljejo v Maribor osebni vlaki: ob 7.39 zjutraj, 9.56 dopoldne, 12.30 opoldne, 7.06 in 11.09 po noči ter brzovlaka 2.42 zjutraj in 2.20 popoldne. — Iz Ljubljane v Maribor osebni vlaki: 4.59 zjutraj, 9.09 dopoldne in 7.41 zvečer ter brzovlaka 2.53 zjutraj in 2.36 popoldne. — Iz Celovca v Maribor ob 3.07 zjutraj in 11.18 dopoldne. — Iz Maribora v Ptuj ob 7.45 zjutraj in 1.15 popoldne. — Iz Ptuja v Maribor ob 6.57 zjutraj in 12.10 opoldne. (Navedeni čas odhoda in dohoda vlakov velja za Maribor.)

Kupujem

seno, slamo, fižol in sploh vse poljske pridelke po najvišjih cenah

Ant. Birkmaier

Maribor, Meljska cesta 29 (Mellingerstr.)

Dimnikarski učenec se sprejme pri dimnikarskem mojstru J. Jaričko v Mariboru.

4 čevljarske pomočnike za vojaško delo sprejme takoj Valentin Glušič, čevljarski mojster, Maribor, Tegetthoffstr. šte. 32.

Sediarska obrt v večjem kraju na Sp. Štajerskem, dobro upejljana, se radi družinskih razmer pod ugodnimi pogoji odda. Vpraša se v upravnistvu »Straže«.

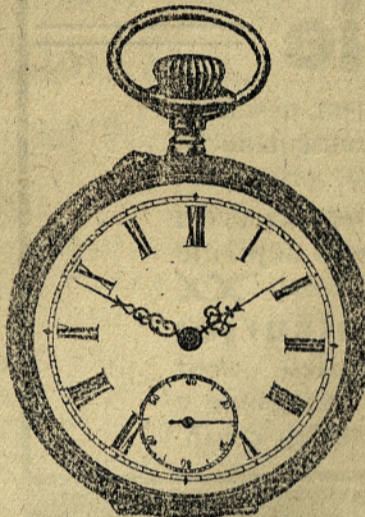
Tesarje

sprejme Ivan Špes, načelnik Zadruga tesarjev v Mariboru in po sestnik parnega mlina in parne žage v Windenauerstrasse št. 26, Maribor. Tesarji zaslužijo po kakovosti dela po 50, 60 in 70 vinarjev na uro, stanovanje prosto, živež dobijo po ceni pri delodajalcu samem.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K

Srebrne ure damske od 8 K

Srebrne verižice od K 2 40

Sreb. verižice damske K 3 60

Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

OBLEKE

za ženske, moške in otroke, kakor tudi krila, vrhne jope, bluze, zim-ske moške suknje in raglane, se dobijo v velikanski izbiri in po najnižjih cenah v veletrgovini

R. STERMECKI V CELJU št. 301

— Pišite po cenik. —

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kraj. apostolskega Veličanstva

31. c. kr. državna loterija

za skupne vojaško-dobrodne namene.

Ta loterija v denarju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitok znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

15. jul. 1915.

Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, poštno-brzovajnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se dopošiljajo poštine prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije (oddelek za dobrodelne loterije).

STRAŽA

in

SL. GOSPODAR

se prodaja v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.

Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegetthofova ulica.

Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža). » v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).

Trafika v Grajski ulici.

» » Tegetthofovi ulici (g. Žifko, blizu glavnega kolodvora).

Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Peteršič.

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.

Trafika v Narodnem Domu.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina g. Janko Artmana.

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Čauš.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič.

Sv. Vid pri Ptuj:

Mostninar g. Anton Kmetec.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vrščič.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek.

Soštani

Trgovina g. Ane Topolnik.

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajncerl, Velikovška cesta 5.

Guštani (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Veržej:

Trgovina gosp. Koroša.

Kozje:

Trgovina gospoda Druškoviča.

Opomba: Če kdo hoče prodajati naše liste, naj naznani tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5. — Prodajalci dobijo dalekosežni popust.

URE
Točna posrežba

Velika zaloga ur, dragocnosti, srebrnine in optičnih reči po vsaki cenl.

Tudi na obroke. - Hustr. cenik zastoj. - Gramofoni 20-200 K

Niklasta remont-ura	K 3-50
Pristna srebrna ura	K 7-
Original omega ura	K 24-
Kuhinjska ura	K 10-
Budilka niklasta	K 8-
Poročni prstani	K 2-
Srebrne verižice	K 2-

Večletno jamstvo.

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar
MARIBOR, Gosposka ul. 26
Kupujem zlatino in srebra.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Oseba s kroničnim kašerom bronkijev, ki s Sirolinom ozdravi.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olahča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspedom na splošni počutek.

Se dobiva v vseh lekarnah & K. U. -

Kuharica,

vajena vsakega dela in gospodarstva tudi na velikem posestvu. Je že veliko let služila v župnišču, si želi službo spremeniti. Naslov pove upravništvu tega lista.

Prva in največja delavnica za cerkvena dela na slovenskem jugu

K. Tratnik

specialist v izdelovanju cerkvenega orodja in posode

Maribor Pfarrhofg. 3

se priporočam prečistiti duhovščini za naročila vsakovrstnih monstranc, kelihov, lestencev, svečnikov itd. Staro cerkveno orodje popravljam, pozlatim in posrebrim v ognju. — Za vsako delo jamčim. — Mnogo priznanih pisem na razpolago.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic XX po raznih cenah. XX Za gostilničarje: Papirnatu servijete vsled novih predpisov namestniji v Gradcu po zelo nizkih cenah.

POZOR!

POZOR!

Ker je sedaj mnogo obitelj, katere pogrešajo moške, kateri so bili poklicani pod orožje, podpora pa zadostuje komaj za hrano, bo mnogim zelo težko kupiti otrokom najpotrebnejšega perila in obleko za šolo. Da se omili v teh revnih časih splošno bedo, se je odločil trgovec

J. N. Šoštarich .: Maribor,

Gospodska ulica 5, da bo za časa vojne prodajal vse blago veliko ceneje, kakor popreje. Kdor torej želi kupiti za majhen denar dobro blago, naj se nemudoma oglasi pri omenjenemu trgovcu. Vzorci in ceniki se pošljejo zastonj.

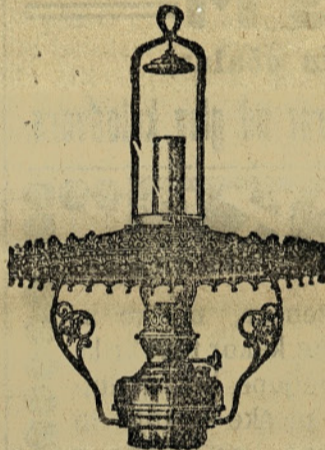
Pozor kmetovalci!

Preskrbite si pravočasno, posebno sedaj v vojskinem času, jamčena, zanesljiva in kaljiva semena, n. pr.: domačo, nemško (Lucerna), kamnito deteljo, travo, peso rumeno in rdečo, sploh vsa poljska, kakor tudi vrtna in cvetlična semena od znane in odlikovane trvdke Mauthner, ki se dobivajo pri domači trvdki

I. RAVNIKAR .: CELJE

Trgovina s špecerijskim blagom, z barvami in deželnimi pridelki ter zaloga vseh vrst mineralnih vod.

Solidna in točna postrežba.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina

Na debelo!

Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za odobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru r. z. z. n. l.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 $\frac{1}{2}$ %, proti trimesečni odpovedi po 4 $\frac{1}{2}$ %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinito. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo sploh po 5 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo in poroštvo po 5 $\frac{1}{2}$ % in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svoje lasti proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvenzki pravnike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 $\frac{1}{2}$ %

od dneva vloge do dneva vzdiga

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastave vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike, -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.